PÕLLUMAJANDUSE REGISTRITE JA INFORMATSIOONI AMET

Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond: Euroopa investeeringud maapiirkondadesse

ABIKS TAOTLEJALE

Eesti maaelu arengukava 2014-2020 loomapõhised toetused

Loomade heaolu toetus
Ohustatud tõugu looma pidamise toetus

Taotluste vastuvõtt e-PRIAs 2. - 21. maini

Tallinn
Tartu
2021

SISUKORD

1. Eesti maaelu arengukava 2014-2020 pindala- ja loomatoetused 2021. aastal ... 3
2. Toetuste saamise nõuded ... 3
2.1. Nõuetele vastavuse nõuded ... 3
2.2. Toetuse taotleja ... 3
2.3. Loomade heaolu (LHT) toetuse nõuded ... 3
2.3.1. Veised ja vasikad ... 5
2.3.2. Hobused ... 7
2.3.3. Lambad ja kitsed ... 8
2.3.4. Sead ... 9
2.3.5. Munakanad ... 13
2.3.6. Toetatav lisategevus ... 14
2.4. Ohustatud tõugu looma pidamise (OTL) toetuse nõuded ... 14
2.4.1. Ohustatud tõugu hobused ... 14
2.4.2. Ohustatud eesti maatõugu veis ... 15
2.4.3. Eesti vutt ... 16
2.4.4. Kihnu maalammas ... 16
3. Kohustus ... 17
3.1. OTL kohustusealuse looma asendamine ... 17
4. Taotlemine ... 18
4.1. Taotleja andmete kandmine registrisse ... 18
4.2. Põllumajandusmaa registrisse kandmine ... 19
4.3. Põldude joonistamine „Minu põllud“ teenuses ... 20
4.4. Taotluse täitmine vanas e-PRIAs ... 23
4.5. Taotluse esitamine ... 25
4.6. Taotlusel esitatud andmete muutmine ... 26
4.7. Põllumajandusliku majapidamise/ettevõtte üleandmine pärast toetuse taotluse esitamist ... 27
4.8. Taotluse tagasivõtmine (annulleerimine) ... 27
4.9. Vääramatu jõud ja erandlikud asjaolud ... 27
5. Taotluse kontrollimine ... 28
5.1. Halduskontroll ... 28
5.2. Kohapealne kontroll ... 29
6. Toetuse vähendamine ... 30
6.1. Toetuse vähendamine loomade erinevuse tõttu ... 31
6.2. Toetuse vähendamine nõuetele vastavuse süsteemi nõuete rikkumise tõttu ... 31
7. Toetuse määramine või taotluse rahuldamata jätmine ... 32
8. Toetuse maksmine ... 32
8.1. Ühikumäärad ... 33
8.1.1. OTL ühikumäärad ... 33
8.1.2. LHT ühikumäärad ... 34
9. Otsuse vaidlustamine ... 34
10. Toetuse tagasinõudmine ... 35
11. Toetuse saamisest ja kasutamisest teavitamine ... 35
12. LHT ja OTL toetuse aluseks olevad õigusaktid ... 35
12.1. Eesti õigusaktid ... 35
12.2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu ning Komisjoni määrused ... 36
12.3. Muud toetuse menetlemisel aluseks olevad dokumendid ... 37

1. Eesti maaelu arengukava 2014-2020 pindala- ja loomatoetused 2021. aastal

13. veebruaril 2015. aastal kiitis Euroopa Komisjon heaks Eesti maaelu arengukava 2014−2020 (edaspidi MAK).

2021. aastal saab taotleda järgmisi MAK pindala- ja loomatoetusi (maaeluministri 19. jaanuari 2021. a määrus nr 7 „2021. aastal „Eesti maaelu arengukava 2014–2020" alusel antavad Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika kohased maaelu arengu toetused"):

1. Põllumajanduse keskkonna- ja kliimameede ehk põllumajanduslik keskkonnatoetus:
   1.1. Keskkonnasõbraliku majandamise (KSM) toetus
   1.2. Piirkondlik mullakaitse (MULD) toetus
   1.3. Piirkondlik veekaitse (VESI) toetus
   1.4. Keskkonnasõbraliku aianduse toetus: keskkonnasõbraliku puuvilja- ja marjakasvatuse (KSA) toetus ning keskkonnasõbraliku köögivilja-, ravimtaime- ja maitsetaimekasvatuse ning maasikakasvatuse (KSK) toetus
   1.5. Kohalikku sorti taimede kasvatamise (SORT) toetus
   1.6. Ohustatud tõugu looma pidamise (OTL) toetus
   1.7. Poolloodusliku koosluse hooldamise (PLK) toetus
2. Mahepõllumajandusele ülemineku toetus ja mahepõllumajandusega jätkamise (MAH) toetus
3. Loomade heaolu (LHT) toetus
4. Natura 2000 alal asuva põllumajandusmaa kohta antav (NAT) toetus
5. Natura 2000 erametsamaa (NAM) toetus

Käesolev „Abiks taotlejale" käsitleb ainult loomadega seotud toetusi: loomade heaolu toetust ja ohustatud tõugu looma pidamise toetust.

2. Toetuste saamise nõuded

2.1. Nõuetele vastavuse nõuded

Toetuste saajad peavad täitma kohustuseperioodi jooksul oma põllumajanduslikus tegevuses ja kogu põllumajandusliku majapidamise maal põllumajandusministri 14. jaanuari 2015. a määruses nr 4 „Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded" (edaspidi HPK määrus) sätestatud nõudeid ning kohustuslikke majandamisnõudeid (KM). Nõuetele vastavuse süsteemi kohta saab täpsemat infot PRIA kodulehe nõuetele vastavuse lehelt

2.2. Toetuse taotleja

LHT ja OTL toetust saavad taotleda põllumajandusega tegelevad füüsilised isikud, füüsilisest isikust ettevõtjad või juriidilised isikud, kelle andmed on kantud põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse.

2.3. Loomade heaolu (LHT) toetuse nõuded

Maaeluministri 30. aprilli 2015. a määrus nr 56 „Loomade heaolu toetus" kehtestab loomade heaolu toetuse andmise tingimused ja korra.

Toetust antakse looma heaolu soodustavate tegevuste elluviimise eest 1 kalendriaasta jooksul.

Toetust võib taotleda nõuetekohaste veiste, vasikate (alla kuue kuu vanune veis), hobuste, sigade, lammaste või kitsede kohta, kelle arv kokku vastab vähemalt kahele loomühikule, või vähemalt 50 nõuetekohase munakana kohta.

Näiteks võib toetust taotleda 5 lamba ja 5 sea kohta, sest loomi kokku on 2,25 loomühikut. Kui soovitakse taotleda toetust munakanade heaolunõuete täitmise eest, peab toetust taotlema vähemalt 50 munakana kohta. Kui toetust taotletakse vähemalt 50 munakana kohta, võib teisi loomi olla taotlusel märgitud alla 2 loomühiku.

Loomühikute arvestamise koefitsiendid loomarühmade kaupa on järgmised:
1) vähemalt kuue kuu vanune veis 1;
2) vähemalt kuue kuu vanune hobune 1;
3) vasikas 0,4;
4) emis 0,5, muu siga 0,3;
5) lammas 0,15;
6) kits 0,15;
7) munakana 0,014.

Toetust võib taotleda veiste, vasikate, lammaste ja kitsede kohta, kui taotleja peab nimetatud loomarühma kuuluvaid loomi vähemalt 1. jaanuarist kuni 1. aprillini 2021. a ja 1. detsembrist kuni 31. detsembrini 2021. a põllumajandusloomade registris registreeritud loomakasvatushoones või -rajatises, mis kaitseb loomi halbade ilmastikuolude eest. Lisaks riiklikus ehitisregistris registreeritud hoonetele loetakse nõuetekohaseks ka teised katusega ja puidust, kilest või muust sobivast materjalist välispiiretega loomade pidamiseks kasutatavad siseruumiga ehitised.

Toetust võib taotleda hobuste kohta, keda peetakse kohustuseaastal põllumajandusloomade registris registreeritud loomakasvatushoones või -rajatises, mis kaitseb loomi halbade ilmastikuolude eest.

Toetust võib taotleda sigade ja munakanade kohta, keda peetakse kohustuseaastal põllumajandusloomade registris registreeritud loomakasvatushoones.

Toetust saab taotleda taotleja majapidamises 1. maist 2020 kuni 30. aprillini 2021 alternatiivmeetodil peetud keskmise munakanade arvu või sellest väiksema arvu alusel. Toetust võib taotleda munakanade kohta, kui taotleja ei pea munakanu puuris, vaid peab kõiki munakanu alternatiivmeetodil põllumajandusministri 19. juuni 2003. a määruse nr 59 „Nõuded kanade pidamisele ja selleks ettenähtud ruumile või ehitisele“ 4. peatüki 2. jao mõistes.

Toetust võib taotleda munakanade kohta, kui taotleja peab munakanade üle arvestust vähemalt kohustuseaastale eelnenud aasta 1. maist kuni kohustuseaasta 30. aprillini. Arvestust tuleb sälilitada vähemalt kohustuseaasta lõpuni.

Arvestuses tuleb kajastada vähemalt järgmised andmed:
1) munakana karja toomise ja karjast välja liikumise kuupäev;
2) munakanade kuu keskmine arv karjas;
3) andmed munade realiseerimise kohta.

LHT toetust ei või taotleda nende loomade kohta, kes võetakse arvesse mahepõllumajandusele ülemineku toetuse ja mahepõllumajandusega jätkamise toetuse maksmisel või kes on kantud mahepõllumajanduse registrisse mahepõllumajanduslikult peetavate loomadena.

Toetusõigusliku looma puhul peab taotleja järgima üldisi loomade identifitseerimise, põllumajandusloomade registrisse kandmise ja arvestuse pidamise nõudeid, mis on sätestatud loomatauditõrje seaduses, maaeluministri 8. märtsi 2019. a määruses nr 28 „Põllumajandusloomade registri põhimäärus[1]“ ja põllumajandusministri 21. detsembri 2009. a määruses nr 128 „Identifitseerimisele kuuluvate põllumajandusloomade liikide loetelu, põllumajandusloomade identifitseerimise ning nende kohta andmete registreerimise viisid ja kord, registreerimistunnistuse väljastamise kord ja veisepassi vorm ning põllumajandusloomade arvestuse pidamise kord“.

2.3.1. Veised ja vasikad

Toetust võib taotleda veise ja vasika kohta, kes on nõuetekohaselt identifitseeritud ja kelle andmed on nõuetekohaselt põllumajandusloomade registrisse kantud, kelle üle peetakse nõuetekohast arvestust ning keda taotleja peab vähemalt taotluse esitamise kalendriaasta 2. maist kuni 31. augustini.

Vasikateks loetakse need veised, kes on 2. mai seisuga alla kuue kuu vanused. Veiste ja vasikate kohta toetuse taotlemisel märgib taotleja taotlusele need loomad, kelle kohta toetust taotleb ning keda hoiab karjas vähemalt 2. maist kuni 31. augustini k.a. Taotlusel märgitud veiste ja vasikate asendamine pidamiseperioodil ei ole lubatud. Kui veis või vasikas pidamisperioodil karjast välja läheb, tuleb ta eemaldada ka taotluselt!

2.3.1.1. Karjatamise põhitegevus

Baasnõuded veiste ja vasikate pidamisel, kui täidetakse karjatamise põhitegevuse nõudeid

Kui taotletakse toetust veiste ja vasikate karjatamise nõuete täitmise eest, on baasnõueteks loomakaitseseaduse § 3 lõike 2 punktis 1 ning põllumajandusministri 27. augusti 2009. a määruse nr 90 „Nõuded veise pidamise ja selleks ettenähtud ruumi või ehitise kohta“ § 15 lõigetes 1 ja 4 sätestatud nõuded:

1) loomapidaja peab võimaldama loomale vastavalt looma liigile ja eale kohases koguses sööta ja joogivett;
2) väliaedik ja karjamaa peavad olema looma tervisele ohutud;
3) loomale mittesobivate ilmastikutingimuste korral tuleb veist nende eest kaitsta või mitte lasta teda karjamaale.

Loomapidaja kannab põlluraamatusse andmed karjatamisperioodi, karjatatud loomade liigi ja arvu ning karjamaa asukoha ning pindala kohta.

Piimatõugu vasikate loomarühma kohta võib taotleda toetust, kas eespool toodud veiste ja vasikate karjatamise nõuete täitmise eest või piimatõugu vasikate heaolu nõuete täitmise eest. Piimatõuks loetakse järgmised tõud: eesti holstein (EHF), eesti punane (EPK), eesti maatõug (EK), šviitsi (AP), äärširi (FA) ja dzörsi (JER). Kui taotleja täidab vasikate osas mõlemaid nõudeid, tuleb taotlusel siiski märkida, milliste nõuete täitmise eest piimatõugu vasikate kohta toetust taotletakse. Taotletavate piimatõugu vasikate puhul tuleb valida sama põhitegevus, st kas loomi karjatatakse või täidetakse piimatõugu vasikate heaolu nõudeid!

Toetatavad karjatamise põhitegevuse nõuded veiste ja vasikate pidamisel

Kui taotletakse toetust veiste ja vasikate karjatamise nõuete täitmise eest, täidab taotleja kohustuseaastal järgmisi nõudeid:

1) veiseid ja vasikaid karjatatakse karjatamisperioodil, mis kestab vähemalt 1. juunist kuni

31. augustini, karjamaal vähemalt taotlusel märgitud arvul;
2) rohumaad ei tohi üle karjatada.

Karjatatavad loomad ei pea olema samad, kelle kohta taotlusvormil toetust taotleti ja keda taotleja hoiab oma karjas vähemalt 2. maist 31. augustini, kuigi eeldatavasti on asenduse korral tegu vähemalt suures osas samaväärsete loomadega.

2.3.1.2. Piimatõugu vasikate põhitegevus

Baasnõuded piimatõugu vasikate pidamisel, kui täidetakse piimatõugu vasikate põhitegevuse nõudeid

Kui taotletakse toetust piimatõugu vasikate heaolu nõuete täitmise eest, on baasnõueteks põllumajandusministri 23. oktoobri 2002. a määruse nr 78 „Nõuded vasikate pidamisele ja selleks ettenähtud ruumile või ehitisele“ §-des 3 ja 7 ning § 8 lõigetes 2 ja 4 sätestatud nõuded ja loomakaitseseaduse § 9 lõikes 3 ning põllumajandusministri 23. veebruari 2005. a määruse nr 21 „Ravimite ning ravimsöötade loomahaiguste ennetamiseks ja raviks kasutamise tingimused ja kord“ § 15 lõikes 1 sätestatud nõuded:
1) vasikat ei tohi pidada lõastatult, välja arvatud rühmana ühissulus peetav vasikas, keda võib lõastada korraga kuni üheks tunniks piima või piimasaaduste andmise ning vajaduse korral veterinaarsete menetluste läbiviimise ajaks;
2) lõastamisvahend ei tohi põhjustada vasika vigastumist ega lämbumist. Lõõg võimaldab vasikal ilma raskusteta maha heita, lamada ja üles tõusta ning ennast puhastada. Lõastamisvahendeid tuleb regulaarselt kontrollida;
3) vasikal ei tohi kasutada suukorvi;
4) kui vasikaid peetakse rühmana, peab selleks kasutatavas ühissulus olema vähemalt 1,5 m^2 vaba põrandapinda iga alla 150 kilogrammise vasika kohta, vähemalt 1,7 m^2 vaba põrandapinda iga 150 kuni 220 kilogrammise vasika kohta ning vähemalt 1,8 m^2 vaba põrandapinda iga üle 220 kilogrammise vasika kohta;
5) vasikat ei tohi pidada üksiksulus, kui ta on üle 8 nädala vanune, välja arvatud veterinaararsti ettekirjutusel seoses looma tervisliku seisundiga või kui vasikaid peetakse majapidamises, kus on vähem kui 6 vasikat või juhul, kui vasikat peetakse teda imetava lehma juures;
6) operatsioone ja muid veterinaarseid menetlusi ning loomade mikrokiipimist peab tegema veterinaararst. Veterinaararsti otsesel juhendamisel ja vastutusel võib operatsioone ja muid veterinaarseid menetlusi teha ka loomaarstiõppe õppekava üliõpilane. Üliõpilase tegevus loetakse selle veterinaararsti tegevuseks, kelle juhendamisel ta tegutseb. Lühiajalisi ja vähest valu tekitavaid lubatud menetlusi võib läbi viia ka vastava ettevalmistusega isik;
7) loomapidaja peab pidama arvestust põllumajandusloomale manustatud ravimite ja ravimsöötade kohta. Arvestuses kajastatakse:

- looma või loomarühma identifitseerimise andmed;
- kasutatud ravimi või ravimsööda nimetus ja manustatud kogus;
- andmed ravimi väljastanud veterinaararsti või apteegi kohta;
- ravimi manustamise kuupäev ja andmed manustaja kohta;
- veterinaararsti etteantud manustamisviis ja raviskeem;
- määratud keeluaeg.

Toetatavad põhitegevuse nõuded piimatõugu vasikate pidamisel

Kui taotletakse toetust piimatõugu vasikate heaolu nõuete täitmise eest, täidab taotleja kohustuseaastal kõigi oma majapidamises peetavate piimatõugu vasikate puhul järgmisi nõudeid:

1) kui piimatõugu vasikaid peetakse rühmana, on ühissulus vähemalt 2,0 m^2 vaba põrandapinda iga vasika kohta ning kogu põrandapind on pehme allapanuga kaetud;
2) nudistamisel kasutatakse üldanesteesiat koos analgeesiaga või sedatsiooni koos lokaalanesteesia ja analgeesiaga ning selle kohta on veterinaararsti kirjalik kinnitus, mis sisaldab andmeid nudistatud loomade arvu ja kasutatud ravimite kohta.

2.3.2. Hobused

Toetusõiguslikud on ainult need hobused, kes on nõuetekohaselt identifitseeritud ja kelle andmed on nõuetekohaselt põllumajandusloomade registrisse kantud. Erandina ei pea põllumajandusloomade registrisse olema kantud täkud, kes on Eestisse toodud paaritushooajaks. Hobuste kohta peab pidama nõuetekohast arvestust ning taotleja peab taotlusele märgitud hobuseid oma karjas pidama vähemalt kohustuseaasta 2. maist kuni 31. augustini. Toetust saab taotleda hobuste kohta, kes on 2. mai seisuga vähemalt kuus kuud vanad. Alates 01.01.1998. aastal sündinud hobune, kes on hobuslaste registris ning omab tõutunnistust, kuid kellel puudub hobusepass, ei ole LHT toetusõiguslik. Taotlusel märgitud hobuste asendamine ei ole lubatud.

Baasnõuded hobuste pidamisel

Kui taotletakse toetust hobuste heaolu nõuete täitmise eest, on baasnõueteks loomakaitseseaduse § 3 lõike 2 punktides 1 ja 2 sätestatud nõuded:
1) loomapidaja peab võimaldama loomale vastavalt looma liigile ja eale kohases koguses sööta ja joogivett;
2) loomapidaja peab võimaldama loomale vastavalt looma liigile ja eale sobiva hoolduse.

Loomapidaja peab kandma põlluraamatusse andmed karjatamisperioodi, karjatatud loomade liigi ja arvu ning karjamaa asukoha ning pindala kohta.

Toetatavad põhitegevuse nõuded hobuste pidamisel

Kui taotletakse toetust hobuste heaolu nõuete täitmise eest, peab taotleja täitma järgmisi nõudeid:
1) hobuseid karjatatakse karjatamisperioodil, mis kestab vähemalt 1. juunist kuni 31. augustini, karjamaal vähemalt taotlusel märgitud arvul ja täkkudele tagatakse karjatamisperioodil pääs karjamaale või väliaedikusse;
2) rohumaad ei tohi üle karjatada;
3) ühe hektari rohumaa kohta on kuni 1,4 loomühikut karjatatavaid loomi, võttes arvesse kõik taotleja kasutuses olevad rohumaad, taotleja majapidamises 2. mai seisuga peetavad lambad, kitsed ja mahepõllumajanduse registrisse kantud mahepõllumajanduslikult peetavad veised ning taotlusel märgitud veised ja hobused.

Loomkoormuse arvestamisel võetakse arvesse ainult selle rohumaa pindala, mille kohta taotleja esitab taotlemisel andmed või kohapealse kontrolli käigus kindlaks tehtud tegelik rohumaa pindala, mida taotlejal on õigus kasutada. Juhul kui põldude ja poollooduslike koosluste alade pinnad kattuvad, võetakse rohumaa pind arvesse ühekordselt. Karjatatavate loomadena võetakse arvesse lambad, kitsed ja mahepõllumajanduslikult peetavad veised, vasikad ja hobused, sest neid loomarühmi tuleb seadusandlusest tulenevalt pidada suveperioodil väljas ning tavapraktika kohaselt neid karjatatakse. Lisaks võetakse karjatatavate loomadena arvesse taotlusel märgitud veised ja hobused, keda mahepõllumajanduslikult ei peeta ja keda taotleja karjatab seoses LHT taotlemisega.

2.3.3. Lambad ja kitsed

Toetust võib taotleda kitse ja lamba kohta, keda taotleja peab kohustuseaasta 2. mai seisuga. Kõik taotleja majapidamises peetavad kitsed/lambad peavad olema nõuetekohaselt identifitseeritud, kitsede/lammaste andmed peavad olema nõuetekohaselt põllumajandusloomade registrisse kantud ja kitsede/lammaste üle tuleb pidada nõuetekohast arvestust. Taotleja peab kitsi/lambaid pidama vähemalt kohustuseaasta 2. maist kuni 31. augustini.

Toetuse saamise nõudeid tuleb täita kohustuseaastal kõigi loomade osas, kes taotlusel märgitud loomarühma kuuluvad. Puudub kohustus pidada 31. augustini neid samu lambaid ja kitsi, keda taotleja pidas 2. mai seisuga. Samuti puudub kohustus hoida karjas lambaid ja kitsi arvul, mis oli 2. mai seisuga PRIA loomade registris, kuid kui taotletakse toetust näiteks mõlemale loomarühmale, peab taotlejal olema 31. augustini mõlema loomarühma loomi.

Baasnõuded lammaste ja kitsede pidamisel

Kui taotletakse toetust lammaste ja kitsede heaolu nõuete täitmise eest, on baasnõueteks loomakaitseseaduse § 3 lõike 2 punktis 1 ja 7 ning põllumajandusministri 27. augusti 2009. a määruse nr 91 „Nõuded lamba ja kitse pidamise ja selleks ettenähtud ruumi või ehitise kohta“ § 7 lõikes 5 ja § 11 lõigetes 1, 3 ja 5 sätestatud nõuded:
1) loomapidaja peab võimaldama loomale vastavalt looma liigile ja eale kohases koguses sööta ja joogivett;
2) loomapidaja peab võtma kasutusele meetmeid, et kaitsta looma kiskja rünnaku eest;
3) karjatamisperioodil peab tagama lambale ja kitsele pääsu karjamaale või väliaedikusse;
4) väliaedik ja karjamaa peavad olema looma tervisele ohutud. Teravad esemed on eemaldatud. Piirdeaeda hoitakse korras. Väliaediku piirdeaias on okastraadi kasutamine keelatud;
5) välitingimustes tuleb lammast ja kitse kaitsta halbade ilmastikutingimuste eest. Üleujutuse ohu korral tuleb loom viia turvalisse piirkonda.

Loomapidaja peab kandma põlluraamatusse andmed karjatamisperioodi, karjatatud loomade liigi ja arvu ning karjamaa asukoha ning pindala kohta.

Toetatavad põhitegevuse nõuded lammaste ja kitsede pidamisel

Kui taotletakse toetust lammaste ja kitsede heaolu nõuete täitmise eest, peab taotleja kohustuseaastal kõigi oma majapidamises peetavate lammaste ja kitsede puhul täitma järgmisi nõudeid:
1) lammaste ja kitsede karjatamiseks kasutatavaid karjamaid vahetatakse 1. juuliks vähemalt ühel korral, välja arvatud laidudel ja väikesaartel karjatamise korral;
2) rohumaad ei tohi üle karjatada;
3) lisaks muule söödale kasvatatakse põllumajandusmaal kitsedele ja lammastele sööda täienduseks ja loomade tervise tugevdamiseks vähemalt viit põllumajanduskultuuri,

- millest vähemalt üks on harilik sigur, harilik leeskputk, aedruut, harilik saialill, suur teeleht, harilik võilill, aedpetersell, piparmünt või harilik palderjan;
- teisteks põllumajanduskultuurideks võivad olla harilik nõiahammas, harilik esparsett, valge mesikas, harilik lutsern, valge ristik, roosa ristik, suvivikk, küüslauk, harilik sibul, naeris, aedporgand, redis, söödakapsas ja aed-mädarõigas.

Ühe lamba või kitse kohta tuleb kasvatada eespool nimetatud põllumajanduskultuure vähemalt 5 m^2 suurusel alal puhaskultuurina või segus teiste põllumajanduskultuuridega minimaalse põllu suurusega 0,01 ha. Segus kasvatamise korral loetakse nõuetekohaseks põllumajanduskultuur, mida kasvatatakse vähemalt kümnel protsendil põllu pinnast.

Põllu kohta, millele on pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse põldude loetelul tehtud märge „*LHT ravimtaimed*“, ei saa taotleda KSM toetuse raames antavat mesilaste korjealade rajamise lisategevuse toetust, keskkonnasõbraliku köögivilja-, ravimtaime- ja maitsetaimekasvatuse toetust ning MAH toetust.

Juhul, kui taotleja põllumajandusmaal kasvab looduslikult vähemalt viis nõutud kultuuri nõutud mahus ning sellekohane info on esitatud taotluse põldude loetelus (vorm PT50A), loetakse nõue täidetuks. Silmas tuleb pidada, et poollooduslikul kooslusel kasvavad liigid võetakse arvesse vaid juhul, kui antud kooslusele on moodustatud põllumassiiv (PT50A vormil on põllumassiivi number või katastrinumber). Juhul, kui taotlejal ongi ainult püsirohumaad ja poollooduslikud kooslused, millel nõutud mahus ravimtaimi looduslikult ei esine, tuleb need eraldi külvata või kasvatada. Poollooduslikel kooslustel on liikide külvamine keelatud, samuti ei tohi püsirohumaad üles harida, kuid püsirohumaa uuendamine on lubatud.

2.3.4. Sead

2.3.4.1. Allapanul peetavad sead

Toetust võib taotleda sigade kohta, keda taotleja peab kohustuseaasta 31. märtsi seisuga taotlusel märgitud loomakasvatushoones, milles peetavad sead on nõuetekohaselt identifitseeritud, sigade andmed on nõuetekohaselt põllumajandusloomade registrisse kantud ja sigade üle peetakse nõuetekohast arvestust.

2021. aastal võetakse toetuse menetlemisel aluseks taotlusele märgitud loomakasvatushoone ja selles 31. märtsi seisuga olev sigade arv põllumajandusloomade registris ning taotlusele märgitud 31. märtsi seisuga peetud emiste arv loomaskasvatushoones, kelle kohta toetust taotletakse. Emiste hulka loetakse vaid poeginud emased sead.

Toetust ei või taotleda sigade kohta, keda taotleja peab loomakasvatushoones, kus kasutatakse vedelsõnnikutehnoloogiat, mille tulemusena tekib vedel- või poolvedelsõnnik.

Toetust ei saa taotleda laudakompleksile (erinevad laudad registreeritud ühe registreerimisnumbri alla), kus osa loomapidamishooneid kasutab vedelsõnnikutehnoloogiat ja osa tahesõnnikutehnoloogiat. Toetuse saamiseks peavad olema erinevat tehnoloogiat kasutavad hooned eraldi registreeritud.

Emistele kehtivad samad toetuse nõuded, mis muudele sigadele.

Baasnõuded sigade pidamisel, kui taotletakse toetust allapanul peetavate sigade põhitegevuse nõuete täitmise eest

Kui taotletakse toetust sigade heaolu nõuete täitmise eest, on baasnõueteks põllumajandusministri 3. detsembri 2002. a määruse nr 80 „Nõuded sigade pidamisele ja selleks ettenähtud ruumi või ehitise kohta, sigade suhtes rakendada lubatud veterinaarsete menetluste loetelu ja neid läbiviivad isikud ning nõuded nende menetluste teostamisele ja neid menetlusi teostava isiku ettevalmistusele“ § 10 lõigetes 1 ja 3, § 12 lõikes 1, § 5 lõikes 2, § 19 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuded ning loomakaitseseaduse § 9 lõikes 2 ja põllumajandusministri 23. veebruari 2005. a määruse nr 21 „Ravimite ning ravimsöötade loomahaiguste ennetamiseks ja raviks kasutamise tingimused ja kord“ § 15 lõikes 1 sätestatud nõuded:
1) sigade pidamise ruum või ehitis peab olema ehitatud nii, et iga siga saab seal takistusteta maha heita, lamada ja üles tõusta;

2) sigade magamisala peab olema puhas ja sealt tuleb tagada vedelate väljaheidete äravool või nende imendumine kohasesse allapanusse. Sigadele peab võimaldama vaba juurdepääsu magamisalale. Magamisalal peab kõikidel sigadel olema võimalus samaaegselt lamada;
3) sigade pidamise ruumi või ehitise põrand peab olema paindumatu ja sile, kuid mitte libe, et vältida sigade vigastumist. Tagatud peab olema vedelate väljaheidete äravool või nende imendumine kohasesse allapanusse;
4) lubatud on sellised veterinaarsed menetlused nagu loomade kastreerimine, steriliseerimine, sõrgade lõikamine, loomade tätoveerimine ning mikrokiipimine, põrsaste hammaste ja sabade lõikamine ja väliaedikutes peetavate kultide kärssade rõngastamine. Põrsaste sabasid on lubatud lõigata üksnes juhul, kui see on veterinaararsti otsuse kohaselt nende tervise ja heaolu tagamiseks vältimatult vajalik. Keelatud on loomade kastreerimine pikaaegset valu põhjustaval kudede nekroosi tekitaval viisil;
5) iga haigestunud või vigastatud siga peab saama vajalikku ravi. Veterinaarabi saamiseks tuleb loomapidajal viivitamata kutsuda veterinaararst. Vajadusel tuleb haige või vigastatud siga teistest loomadest eraldada, paigutades ta ruumi, kus on kuiv allapanu;
6) kuni seitsme päeva vanuse põrsa silmahammaste lõikamist, kuldi kihvade lühendamist, saba lõikamist, sea kastreerimist meetodil, mis ei põhjusta kudede rebenemist ning väliaedikus peetava kuldi kärsa rõngastamist võib kooskõlas loomakaitseseaduse § 9 lõikega 3 läbi viia veterinaararst või vastava ettevalmistusega isik, kellel on kohased teoreetilised teadmised ja praktilised oskused. Saba lõikamist ning sea kastreerimist meetodil, mis ei põhjusta kudede rebenemist, võib üle seitsme päeva vanusel seal läbi viia üksnes veterinaararst, kes kasutab üldnarkoosi ja lokaalanesteesiat;
7) loomapidaja peab pidama arvestust põllumajandusloomale manustatud ravimite ja ravimsöötade kohta. Arvestuses tuleb kajastada järgmised andmed:

- looma või loomarühma identifitseerimise andmed;
- kasutatud ravimi või ravimsööda nimetus ja manustatud kogus;
- andmed ravimi väljastanud veterinaararsti või apteegi kohta;
- ravimi manustamise kuupäev ja andmed manustaja kohta;
- veterinaararsti etteantud manustamisviis ja raviskeem;
- määratud keeluaeg.

Toetatavad põhitegevuse nõuded sigade pidamisel, kui taotletakse toetust allapanul peetavate sigade põhitegevuse nõuete täitmise eest

Kui taotletakse toetust sigade heaolu nõuete täitmise eest, peab taotleja kohustuseaastal täitma taotlusel märgitud loomakasvatushoones peetavate sigade puhul vähemalt järgmisi nõudeid:
1) sigadele tuleb tagada sisetingimustes allapanuks põhk või hein. Sigade pidamise ruumi põrand peab olema allapanuga kaetud ja lamamisala peab olema kuiv, puhas ning looma jaoks mugav;
2) alla seitsmepäevaste sigade kastreerimisel tuleb kasutada lokaalanesteesiat ja analgeesiat või üldanesteesiat koos analgeesiaga ning selle kohta peab olema veterinaararsti kirjalik kinnitus, mis sisaldab andmeid kastreeritud loomade arvu ja kasutatud ravimite kohta.

Kaetuks loetakse põrand, kui allapanu all olevat põrandapinda pole näha - selliselt tagatakse loomale kuiv ja mugav lamamisala. Allapanukihti tuleb uuendada sagedusega, mis tagab loomade heaolu, s.t allapanukiht peab olema eelkõige piisavalt kuiv. Tavapäraselt saadakse sigalatest, kus allapanuga on kaetud kogu sulupind, tahesõnnikut. Sügavallapanusõnnikut saadakse juhul, kui rohke allapanuga sõnnik akumuleerub ja eemaldatakse täielikult alles pidamistsükli lõpus. Sellise allapanukoguse kasutamine on võimalik põranda monoliitsel osal. Restpõrandaga sulgudes, kus kasutatakse sõnniku ärajuhtimiseks torustikke, kanalite süsteeme vms, ummistaks suur allapanukogus vedelsõnnikusüsteeme. Vedelsõnnikutehnoloogiat kasutavates hoonetes ei ole

võimalik allapanu nõuet täita ning seetõttu ei saa vedelsõnnikutehnoloogiat kasutavates hoonetes olevatele loomadele toetust taotleda.

Eestis levivasse sigade Aafrika katku nakatunud metssead võivad saastada väljas hoitud allapanu (eriti põllul oleva põhu), samuti karjamaarohu või viljapõllu. Sigade allapanu nõude täitmisel tuleb järgida asjakohaseid bioohutusmeetmeid ning vältida viiruse pääsu loomapidamishoonesse allapanuga. Bioohutusmeetmed, mida loomapidaja peab sigu pidavas ettevõttes seoses sigade Aafrika katkuga rakendama, on toodud põllumajandusministri 23. novembri 2004. a määruses nr 179 „Sigade klassikalise katku ja sigade Aafrika katku tõrje eeskiri“. Täiendavat infot saab PTAst.

Juhul, kui taotletakse toetust sigade heaolu nõuete täitmise eest, peab taotleja loomataudi ennetamiseks ja allapanu puhtuse tagamiseks rakendama lisaks järgmist bioohutusmeedet, millega tuleb tagada sööda, allapanu ja muu võimaliku nakkust edasikandva materjali käitlemise korraldamine ning nimetatud materjali korrapärane puhastamine ja desinfitseerimine.

2.3.4.2. Suuremal pinnal peetavad sead

Toetust võib taotleda sigade kohta, keda taotleja peab kohustuseaasta 31. märtsi seisuga taotlusel märgitud loomakasvatushoones, milles peetavad sead on nõuetekohaselt identifitseeritud, sigade andmed on nõuetekohaselt põllumajandusloomade registrisse kantud ja sigade üle peetakse nõuetekohast arvestust.

Toetuse põhitegevuse nõudeid on võimalik täita ka vedelsõnnikutehnoloogiaga sigalates.

Baasnõuded sigade pidamisel, kui taotletakse toetust suuremal pinnal peetavate sigade põhitegevuse nõuete täitmise eest

Kui taotletakse toetust sigade heaolu nõuete täitmise eest, on baasnõueteks põllumajandusministri 3. detsembri 2002. a määruse nr 80 „Nõuded sigade pidamisele ja selleks ettenähtud ruumi või ehitise kohta, sigade suhtes rakendada lubatud veterinaarsete menetluste loetelu ja neid läbiviivad isikud ning nõuded nende menetluste teostamisele ja neid menetlusi teostava isiku ettevalmistusele“ § 5 lõigetes 1 ja 2, § 6 lõikes 2, § 7 lõigetes 3 ja 4, §-s 14, § 19 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuded ning loomakaitseseaduse § 9 lõikes 2 ja põllumajandusministri 23. veebruari 2005. a määruse nr 21 „Ravimite ning ravimsöötade loomahaiguste ennetamiseks ja raviks kasutamise tingimused ja kord“ § 15 lõikes 1 sätestatud nõuded:

1) sigadega pidamisega vahetult tegelev füüsiline isik peab sea tema tervise ja heaolu kontrollimiseks üle vaatama vähemalt üks kord päevas;

2) kuldi sulu suurus peab olema vähemalt 6 m^2. Kui sama sulgu kasutatakse ka paaritamiseks, peab sulu suurus olema vähemalt 10 m^2. Sulus ei tohi olla liikumist takistavaid objekte;

3) rühmasulus pidamise korral peab sulus iga seemendatud nooremise ja tiine emise kohta olema vastavalt 1,64 m^2 ja 2,25 m^2 vaba põrandapinda. Sealjuures peab põrandapinnast vähemalt 0,95 m^2 nooremise ja 1,3 m^2 emise kohta olema tasane pind, mis on maksimaalselt 15% ulatuses varustatud drenaažiavadega;

4) kui nooremiseid ja emiseid peetakse rühmana, kuhu kuulub vähem kui kuus looma, peab rühmasulu põrandapind olema 10% võrra suurem. Kui nooremiseid ja emiseid peetakse rühmades, kuhu kuulub 40 või enam looma, võib vaba põrandapind olla 10% võrra väiksem;

5) sulu põrandapinna minimaalne suurus sigade, välja arvatud seemendatud nooremised ja tiined emised, pidamisel rühmasulus on järgmine:

Sea kehakaal (kg)	Vaba põrandapind sea kohta (m^2)
kuni 10	0,15
10–20	0,20
20–30	0,30
30–50	0,40
50–85	0,55
85–110	0,65
Üle 110	1,00

6) lubatud on sellised veterinaarsed menetlused nagu loomade kastreerimine, steriliseerimine, sõrgade lõikamine, loomade tätoveerimine ning mikrokiipimine, põrsaste hammaste ja sabade lõikamine ja väliaedikutes peetavate kultide kärssade rõngastamine. Põrsaste sabasid on lubatud lõigata üksnes juhul, kui see on veterinaararsti otsuse kohaselt nende tervise ja heaolu tagamiseks vältimatult vajalik. Keelatud on loomade kastreerimine pikaaegset valu põhjustaval kudede nekroosi tekitaval viisil;
7) iga haigestunud või vigastatud siga peab saama vajalikku ravi. Veterinaarabi saamiseks tuleb loomapidajal viivitamata kutsuda veterinaararst. Vajadusel tuleb haige või vigastatud siga teistest loomadest eraldada, paigutades ta ruumi, kus on kuiv allapanu;
8) kuni seitsme päeva vanuse põrsa silmahammaste lõikamist, kuldi kihvade lühendamist, saba lõikamist, sea kastreerimist meetodil, mis ei põhjusta kudede rebenemist ning väliaedikus peetava kuldi kärsa rõngastamist võib kooskõlas loomakaitseseaduse § 9 lõikega 3 läbi viia veterinaararst või vastava ettevalmistusega isik, kellel on kohased teoreetilised teadmised ja praktilised oskused. Saba lõikamist ning sea kastreerimist meetodil, mis ei põhjusta kudede rebenemist, võib üle seitsme päeva vanusel seal läbi viia üksnes veterinaararst, kes kasutab üldnarkoosi ja lokaalanesteesiat;
9) loomapidaja peab pidama arvestust põllumajandusloomale manustatud ravimite ja ravimsöötade kohta. Arvestuses tuleb kajastada järgmised andmed:

- looma või loomarühma identifitseerimise andmed;
- kasutatud ravimi või ravimsööda nimetus ja manustatud kogus;
- andmed ravimi väljastanud veterinaararsti või apteegi kohta;
- ravimi manustamise kuupäev ja andmed manustaja kohta;
- veterinaararsti etteantud manustamisviis ja raviskeem;
- määratud keeluaeg.

Toetatavad põhitegevuse nõuded sigade pidamisel, kui taotletakse toetust suuremal pinnal peetavate sigade põhitegevuse nõuete täitmise eest

Kui taotletakse toetust sigade heaolu nõuete täitmise eest, peab taotleja täitma kohustuseaastal taotlusel märgitud loomakasvatushoones peetavate sigade puhul vähemalt järgmisi nõudeid:
1) sigade pidamise ruumi peab olema paigaldatud vähemalt üks kaamera, mis edastab peetavatest sigadest pildi taotleja või tema määratud isiku mobiiltelefonile või arvutisse, kes vastutab taotleja majapidamises peetavate sigade heaolu eest. Kaamera abil peab olema jälgitav kogu sigade pidamise ruum või vähemalt enamik ruumis peetavaid sigu peavad jääma kaamera vaatevälja;
2) üle 85-kilogrammise kehakaaluga sea, välja arvatud tiine emise ja seemendatud nooremise kohta tuleb tagada rühmasulus 10% suurem pidamispind ja kuni 85-kilogrammise kehakaaluga sea, välja arvatud tiine emise ja seemendatud nooremise kohta tuleb tagada rühmasulus 15% suurem pidamispind põllumajandusministri 3. detsembri 2002. a määruse nr 80 „Nõuded sigade pidamisele ja selleks ettenähtud ruumi või ehitise kohta, sigade suhtes rakendada lubatud veterinaarsete menetluste loetelu ja neid läbiviivad isikud ning nõuded nende menetluste teostamisele ja neid menetlusi teostava isiku ettevalmistusele“ §-s 14 sätestatust;

3) alla seitsmepäevaste sigade kastreerimisel tuleb kasutada lokaalanesteesiat ja analgeesiat või üldanesteesiat koos analgeesiaga ning selle kohta peab olema veterinaararsti kirjalik kinnitus, mis sisaldab andmeid kastreeritud loomade arvu ja kasutatud ravimite kohta.

2.3.5. Munakanad

Toetust võib taotleda taotleja majapidamises kohustuseaastale eelnenud aasta 1. maist kuni kohustuseaasta 30. aprillini peetud munakanade keskmise arvu või väiksema arvu kohta.

Munakanade arv arvestatakse täisarvuna. Ümardamine toimub üldiste reeglite kohaselt lähima täisarvuni. Munakanade arv määratakse söötmispäevade alusel, mis leitakse munakanade karja tuleku ja karjast lahkumise andmete põhjal. Munakana karja tuleku päev loetakse söötmispäevade hulka, kuid karjast lahkumise päeva söötmispäevade hulka ei arvestata. Keskmise munakanade arvu leidmiseks kalendrikuus tuleb kõigi karjas olnud munakanade söötmispäevad summeerida ja see arv jagada kuus olevate päevade arvuga. Keskmine munakanade arv aastapikkusel perioodil leitakse summeeritud söötmispäevade arvu jagamisel aastas olevate päevade arvuga 365 või liigaastal 366.

Munakanaks loetakse põllumajandusministri 19. juuni 2003. a määruse nr 59 „Nõuded kanade pidamisele ja selleks ettenähtud ruumile või ehitisele“ § 2 punkti 2 kohaselt munemisikka jõudnud kana, keda peetakse toidumunade tootmiseks. Keskmiselt jõuavad kanad munemisikka 4-6 kuu vanuselt. Kui kanu peetakse partiidena, lähtutakse partii munema hakkamise ajast. Kui loomapidaja alustab kanapidamist hiljem kui kohustuseaastale eelnenud aasta 1. mai, tuleb munakanade keskmise arvu leidmisel aluseks võtta ikkagi eelpool viidatud aastapikkune periood, mitte ajavahemik, mille jooksul loomapidaja kanapidamisega tegelenud on. Munakanade keskmise arvu leidmisel tuleb aluseks võtta aastapikkune periood ka siis, kui kanapidamisega alustatakse küll 1. mail, kuid kanad jõuavad munemisikka näiteks 1. juulil.

Näide: Loomapidaja ostis 2020. a 1. juulil 150 tibu. Munemisikka jõudsid kanad sama aasta novembri alguses. Kuna eelnevalt loomapidajal munakanu ei olnud, siis söötmispäevi tuleb arvestada alates 2020. a novembrist (aeg, mil hakati munatoodangut saama) kuni 2021. aasta 30. aprillini. Keskmise arvu leidmine, kui munakanade arv kuue kuu jooksul ei muutu:

- vahemikus 1. november 2020. a kuni 30. aprill 2021. a - kalendripäevi kokku 181,
- söötmispäevade summa kõigi munakanade kohta: 150x181= 27 150
- aasta keskmine munakanade arv: 27 150/365 = 74,38 ehk ümardatuna täisarvuni 74.

Baasnõuded munakanade pidamisel

Kui taotletakse toetust munakanade heaolu nõuete täitmise eest, on baasnõueteks põllumajandusministri 19. juuni 2003. a määruse nr 59 „Nõuded kanade pidamisele ja selleks ettenähtud ruumile või ehitisele“ § 13 lõigetes 2 ja 3 ning §-s 14 sätestatud nõuded:
1) munakanadele peab olema tagatud piisava suurusega ja teravate servadeta õrred, millel on iga kana jaoks ruumi vähemalt 15 cm. Õrsi ei tohi paigaldada allapanu kohale, õrte vaheline horisontaalkaugus peab olema vähemalt 30 cm ning õrre ja seina vaheline horisontaalkaugus vähemalt 20 cm;
2) munakanadele peab olema tagatud vähemalt 250 cm^2 allapanuga pinda kana kohta, kusjuures allapanu peab katma vähemalt ühe kolmandiku põrandapinnast;
3) munakanade paiknemistihedus alternatiivmeetodil pidamisel on kuni üheksa munakana 1 m^2 kasutatava pinna kohta.

Toetatavad põhitegevuse nõuded munakanade pidamisel

Kui taotletakse toetust munakanade heaolu nõuete täitmise eest, peab taotleja kohustuseaastal oma majapidamises pidama 1 m^2 munakanade pidamise ruumi põrandapinna kohta kuni kaheksat kana.

2.3.6. Toetatav lisategevus

Kui taotletakse toetust koolituse nõude täitmise eest, peab taotleja või tema esindaja, kes tegeleb taotleja põllumajanduslikus majapidamises põllumajandusliku tegevusega, olema osalenud loomade heaolu või loomade tervishoiu koolitusel või infopäeval, mis on toimunud enne taotluse esitamise aasta 15. juunit ja mitte varem kui 1. jaanuaril 2015. aastal ning mis on korraldatud MAK 2014-2020 meetme 1 „Teadmussiire ja teavitus“ või MAK 2007-2013 meetme „Koolitus- ja teavitustegevused” raames. Taotleja peab säilitama koolitusel osalemist tõendava dokumendi või selle ärakirja vähemalt kohustuseaasta lõpuni. Koolitaja esitab PRIAle andmed taotleja või tema esindaja koolitusel või infopäeval osalemise kohta. Üks füüsiline isik võib ühel koolitusel või infopäeval esindada vaid ühte taotlejat. Ühel taotlejal on võimalik koolituse nõude täitmise eest saada toetust maksimaalselt kaks korda MAK 2014-2020 programmperioodi jooksul.

Aastatel 2017 kuni 2022 ei ole võimalik taotleda toetust sigade lisategevuse nõude täitmise eest. Lisategevuse nõude kohaselt tuleks sigadele võimaldada pääs välialale, kuid seoses sigade Aafrika katku levikuga tuleb sigu pidada loomakasvatushoones viisil, mis välistab sigade väljas pidamise ja kokkupuute muude loomadega.

2.4. Ohustatud tõugu looma pidamise (OTL) toetuse nõuded

Ohustatud tõugu looma pidamise toetuse andmise tingimused ja kord on sätestatud maaeluministri 30. aprilli 2015. a määrusega nr 55 „Ohustatud tõugu looma pidamise toetus“. Toetus võib olla nii 5-aastase kui ka 1-aastase kohustuseperioodiga.

NB! Olulised muudatused määruses:

- Taotlejad, kellel puudub kehtiv 5-aastane OTL kohustus, saavad 2021. aastal võtta 1 kalendriaasta pikkuse kohustuseperioodiga OTL kohustuse.

2.4.1. Ohustatud tõugu hobused

Ohustatud tõugu hobuste kohta antakse toetust, kui taotleja peab kohustuseaasta (taotluse esitamise kalendriaasta) 2. mai seisuga vähemalt kuue kuu vanust puhtatõulist, tõuraamatu põhiosas registreeritud või põhiossa kantud eesti hobust, eesti raskeveohobust või tori hobuse vana-tori suuna hobuste alampopulatsiooni hobust või tori tõuraamatu TA osa põhiossa registreeritud või kantud tori hobuse universaalsuuna hobuste alampopulatsiooni hobust. Hobune peab olema nõuetekohaselt identifitseeritud, looma andmed peavad olema nõuetekohaselt põllumajandusloomade registrisse kantud ning looma üle tuleb pidada nõuetekohast arvestust.

Eesti raskeveohobuse kohta antakse toetust ka siis, kui taotleja peab kohustuseaasta (taotluse esitamise kalendriaasta) 2. mai seisuga vähemalt kuue kuu vanust põllumajandusloomade aretuse seaduse § 3 lõike 5 kohaselt (eriprogrammi raames) saadud ja tõuraamatu lisaosas A registreeritud eesti raskeveohobust, kes on nõuetekohaselt identifitseeritud, kelle andmed on nõuetekohaselt põllumajandusloomade registrisse kantud ning kelle üle peetakse nõuetekohast arvestust.

Eriprogramm on eesti raskeveo tõugu hobuse aretusprogrammi üks osa, mis kirjeldab teist tõugu aretusmaterjali kasutamist sugulusaretuse vältimiseks väikesearvulises ohustatud tõus. Eriprogrammi rakendatakse aastatel 2018-2022, mil on lubatud sugulisse kasutusse võtta 30 rootsi ardenni tõugu hobust. Kuna aretusmeetodina kasutatakse ristamist, siis sündinud varsad registreeritakse nii aretuse põhimõtete kui ka aretusprogrammi tõuraamatusse kandmise reeglite kohaselt tõuraamatu lisaosasse A.

Toetusõigusliku looma puhul tuleb täita loomade identifitseerimise, põllumajandusloomade registrisse kandmise ja arvestuse pidamise nõudeid, mis on sätestatud loomatauditõrje seaduses, maaeluministri 08. märtsi 2019. a määruses nr 28 „Põllumajandusloomade registri põhimäärus“ ja põllumajandusministri 21. detsembri 2009. a määruses nr 128 „Identifitseerimisele kuuluvate põllumajandusloomade liikide loetelu, põllumajandusloomade identifitseerimise ning nende kohta andmete registreerimise viisid ja kord, registreerimistunnistuse väljastamise kord ja veisepassi vorm ning põllumajandusloomade arvestuse pidamise kord“. Alates 01.01.1998. a sündinud hobune, kes on hobuslaste registris ning omab tõutunnistust, kuid kellel puudub hobusepass, ei ole OTL toetusõiguslik.

2.4.2. Ohustatud eesti maatõugu veis

2.4.2.1. Toetus ohustatud eesti maatõugu veise eest

Eesti maatõugu veise kohta antakse toetust, kui taotleja peab kohustuseaasta (taotluse esitamise kalendriaasta) 2. mai seisuga vähemalt kuue kuu vanust puhtatõulist, tõuraamatu põhiossa kantud eesti maatõugu veist, kelle mõlemad vanemad ja vanavanemad on kantud eesti maatõugu veiste tõuraamatu põhiossa ning kes on nõuetekohaselt identifitseeritud, kelle andmed on nõuetekohaselt põllumajandusloomade registrisse kantud ning kelle üle peetakse nõuetekohast arvestust.

Eesti maatõugu veise kohta toetust taotledes tuleb arvestada, et Eesti maatõugu veiste aretusprogrammi kohaselt kantakse emasloom tõuraamatusse sünnijärgselt, pullid vaatab enne tõuraamatusse kande tegemist üle Eesti Maakarja Kasvatajate Seltsi komisjon ning pull peab olema tõuraamatusse kandmiseks vähemalt 1-aastane. Nende pullide ja pullikute kohta, keda tõuraamatusse kantud ei ole, toetust ja lisatoetust ei maksta.

Toetusõigusliku looma puhul tuleb täita loomade identifitseerimise, põllumajandusloomade registrisse kandmise ja arvestuse pidamise nõudeid, mis on sätestatud loomatauditõrje seaduses, maaeluministri 08. märtsi 2019. a määruses nr 28 „Põllumajandusloomade registri põhimäärus“ ja põllumajandusministri 21. detsembri 2009. a määruses nr 128 „Identifitseerimisele kuuluvate põllumajandusloomade liikide loetelu, põllumajandusloomade identifitseerimise ning nende kohta andmete registreerimise viisid ja kord, registreerimistunnistuse väljastamise kord ja veisepassi vorm ning põllumajandusloomade arvestuse pidamise kord“.

2.4.2.2. Lisatoetus ohustatud eesti maatõugu veise eest

Juhul, kui taotletakse toetust eesti maatõugu veise pidamise eest, on sama looma kohta võimalik lisatingimuste täitmise korral taotleda ka lisatoetust. Lisatingimuste täitmine ei ole kohustuslik kogu 5-aastase kohustuseperioodi jooksul, vaid taotleja saab valida, millisel kohustuseaastal ta lisatingimusi täidab ja lisatoetust taotleb.

Lisatoetust võib taotleda maatõugu veise kohta, kui loom on:
1) tõuraamatusse kantud vähemalt 1 aasta vanune eesti maatõugu pull;
2) eesti maatõugu lehm, kelle suhtes tehakse kohustuseaastal jõudluskontrolli põllumajandusloomade aretuse seaduses sätestatud alustel ja korras;

3) eesti maatõugu lehm, kes on toetuse taotlemisele eelnenud aastal andnud tõendatud põlvnemisega puhtatõulise järglase või järglased ning vasikas on elussündinud ja andmed tema sünni kohta on kantud põllumajandusloomade registrisse või esitatud jõudluskontrolli läbiviijale.

Veiste lisatoetuste taotlemisel tuleb veenduda, et järglase isa oleks nõuetekohaselt identifitseeritud ning tema puhtatõulisuse kindlakstegemiseks kõik vajalikud andmed tõuraamatu pidajale esitatud.

2.4.3. Eesti vutt

Eesti vuti pidamise korral saab toetust taotleda taotleja põllumajanduslikus majapidamises kohustuseaastale eelnenud aasta 1. maist kuni kohustuseaasta 30. aprillini peetud toetusõiguslike vuttide keskmise arvu ulatuses. Toetust antakse taotlusele (ohustatud tõugu loomade loetelule, vorm MT60B) märgitud või Põllumajandus- ja Toiduameti (PTA) kohapealse kontrolli käigus kindlaks tehtud eesti vuttide arvu alusel, kuid see ei tohi olla väiksem kui 350 vutti.

Toetusõiguslik vutt on tõutunnistusega või tõendatud päritoluga eesti vutt, keda taotleja peab ja kelle suhtes tehakse individuaalset jõudluskontrolli või keda taotleja peab sugulinnuna ja kelle suhtes tehakse rühmaviisilist jõudluskontrolli.

Sugulindudeks loetakse munemiseas emas- ja isaslinde, keda peetakse koos ning kellelt on võimalik saada haudemune järglaspõlvkonna saamiseks.

Toetatavate eesti tõugu vuttide arv määratakse söötmispäevade alusel, mis leitakse toetusõiguslike vuttide karja tuleku ja karjast lahkumise andmete põhjal. Vuti karja tuleku päev loetakse söötmispäevade hulka, kuid karjast lahkumise päeva söötmispäevade hulka ei arvestata. Keskmise toetusõiguslike vuttide arvu leidmiseks kalendrikuus tuleb kõigi karjas olnud toetusõiguslike vuttide söötmispäevad summeerida ja see arv jagada kuus olevate päevade arvuga. Keskmine toetusõiguslike vuttide arv aastapikkusel perioodil leitakse summeeritud söötmispäevade arvu jagamisel aastas olevate päevade arvuga 365 või liigaastal 366. Vuttide arv arvestatakse ümardatuna lähima täisarvuni.

Eesti vuttide pidamise eest toetuse taotlejal tuleb pidada igapäevaselt arvestust eesti vuttide üle. Arvestust tuleb säilitada vähemalt kohustuseperioodi lõpuni. Arvestusest peavad nähtuma vähemalt järgmised andmed:

- vuttide karja toomise ja karjast välja viimise kuupäev;
- vuttide arv karjas;
- andmed jõudluskontrolli läbiviimise kohta.

Kui taotletakse toetust eesti vuttide pidamise eest, tuleb taotleja majapidamises läbi viia esimesele kohustuseaastale eelnenud kalendriaastal ning igal kohustuseaastal eesti vuttide jõudluskontrollid põllumajandusloomade aretuse seaduses sätestatud alustel.

2.4.4. Kihnu maalammas

Kihnu maalamba kohta antakse toetust, kui taotleja peab kohustuseaasta (taotluse esitamise kalendriaasta) 2. mai seisuga vähemalt kuue kuu vanust puhtatõulist, tõuraamatu põhiosas registreeritud või põhiossa kantud kihnu maalammast. Lammas peab olema nõuetekohaselt identifitseeritud, looma andmed peavad olema nõuetekohaselt põllumajandusloomade registrisse kantud ning looma üle tuleb pidada nõuetekohast arvestust.

Toetusõigusliku looma puhul tuleb täita loomade identifitseerimise, põllumajandusloomade registrisse kandmise ja arvestuse pidamise nõudeid, mis on sätestatud loomatauditõrje seaduses, maaeluministri 08. märtsi 2019. a määruses nr 28 „Põllumajandusloomade registri põhimäärus“ ja põllumajandusministri 21. detsembri 2009. a määruses nr 128 „Identifitseerimisele kuuluvate põllumajandusloomade liikide loetelu, põllumajandusloomade identifitseerimise ning nende kohta andmete registreerimise viisid ja kord, registreerimistunnistuse väljastamise kord ja veisepassi vorm ning põllumajandusloomade arvestuse pidamise kord“.

3. Kohustus

LHT kohustus on 1-aastane. OTL kohustus võib olla nii 5-aastase kui ka 1-aastase kohustuseperioodiga. Iga ohustatud tõu kohta algab eraldi kohustus.

OTL 5-aastase kohustusega taotleja peab viiel järjestikusel kohustuseaastal pidama vähemalt 1 hobust või 1 veist või 1 lammast või keskmiselt vähemalt 350 eesti vutti. Taotleja, kellel puudub kehtiv 5-aastane kohustus või kelle 5-aastane kohustuseperiood on lõppenud, saab võtta 1 kalendriaasta pikkuse kohustuseperioodiga kohustuse.

Kui kõik OTL kohustusealused loomad on hukkunud või veterinaarsetel kaalutlustel hukatud, peab taotleja sellest PRIAt teavitama, esitades veterinaararsti kirjaliku kinnituse. Kui loomad on läinud kaduma, tuleb PRIAle esitada Politsei- ja Piirivalveametile esitatud avalduse koopia. Lisaks eelpool nimetatud dokumentidele, tuleb taotlejal esitada avaldus OTL vastava kohustuse ennetähtaegse lõpetamise kohta.

Oma kehtivaid OTL kohustusi saate vaadata vanas e-PRIAs: *Teenused → Pindalatoetused → Andmete esitamine → Pindala- ja loomapõhiste toetuste kohustuste andmete vaatamine ja üleandmine.*

3.1. OTL kohustusealuse looma asendamine

Taotleja peab pidama looma, kelle kohta ta toetust taotleb, terve kalendriaasta. Rendi- või muu selletaolise suhte alusel peetava looma kohta võib toetust taotleda üksnes juhul, kui looma peetakse rendi- või muu selletaolise suhte alusel vähemalt kohustuseaasta lõpuni. Kui loom läheb kohustuseaastal karjast välja, tuleb loom asendada 20 tööpäeva jooksul looma asendamise tinginud sündmusest arvates teise sama tõugu ja nõuetele vastava loomaga, kelle kohta ei ole kohustust võetud. Asendusloom peab asendamise ajal olema vähemalt kuue kuu vanune. Kohustusealuse looma asendamisest peab taotleja teavitama PTAd 7 tööpäeva jooksul arvates looma asendamisest, esitades vormikohase teatise ja rendi- või muu selletaolise suhte kohta sõlmitud lepingu ärakirja, kui asenduslooma peetakse rendi- või muu selletaolise suhte alusel. Teatis tuleb saata aadressil Väike-Paala 3, 11415 Tallinn või e-kirjaga digiallkirjastatult aadressile pta@pta.agri.ee.

Kui taotleja taotleb maatõugu veise kohta lisatoetust ja soovib looma kohustuseaastal asendada, kuid asendusloom ei vasta samadele lisatoetuse saamise tingimustele, siis kohustusealuse looma kohta lisatoetust ei maksta.

Juhul kui looma ei ole võimalik asendada, peab taotleja karjast välja viidud looma oma ohustatud tõugu loomade loetelult (vorm MT60B) eemaldama. Kui taotleja looma taotluselt ei eemalda, siis vastavalt komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 640/2014 artiklile 31 vähendatakse taotlejale määratavat toetussummat täiendavalt mittetoetusõiguslike loomade arvelt.

4. Taotlemine

Pindalatoetusi ja MAK loomatoetusi saab taotleda vaid elektrooniliselt e-PRIA kaudu. e-PRIAsse saate siseneda PRIA kodulehe kaudu, valides üleval parempoolses nurgas „*Sisene e-PRIAsse*“. e-PRIAsse sisenemiseks on vaja ID-kaarti ja selle PIN-koode. Lisaks on võimalik e-PRIAsse siseneda Mobiil-IDga ja kasutades TARA (turvaline autentimine asutuste e-teenustesse) teenust, kus lisavõimalusena saab sisse logida kasutades Smart-IDd. Euroopa Liidu kodanikel on lisaks võimalik e-PRIAsse sisse logida, kasutades nende päritoluriigi autentimisvahendeid.

e-PRIAsse sisenedes suunatakse teid pärast kasutustingimustega nõustumist kontrollima kliendi andmeid. Kui te ei ole veel PRIA klient või kliendiandmeid on vaja muuta, valige siniselt menüürealt „*Kliendi andmed*“.

Volituste andmine kõigi e-PRIA teenuste kasutamiseks toimub teenuses „*Esindusõigused ja volitused*“.

Kui taotlejal ei ole võimalik e-PRIAs digitaalselt volitusi anda, saab esindaja määrata ka PRIA poolt välja töötatud soovituslikul vormil „*Volikiri asjaajamiseks Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametiga*“. Kui soovitakse anda piirangutega volitus, tuleb täita lisaks ka „*Volikirja vormi lisa 1. Osaliste ehk piirangutega volituste andmine*“. Volikirja vormid ja lisainfo leiate PRIA kodulehel Registrite menüü all asuvalt lehelt Esindusõigused ja volitused.

Erandina (juhul kui ei ole võimalik volitusi anda PRIA iseteeninduskeskkonnas, digitaalselt allkirjastatult või paberil) saab volitusi toetuste taotluste esitamiseks anda ka telefoni teel. Selleks palume helistada registrite osakonna infotelefonil 731 2311.

Enne vanasse e-PRIAsse liikumist, tuleb teha esindatava valik. Vana e-PRIA teenuste kasutamiseks tuleb ülemiselt siniselt menüürealt valida „*Vana e-PRIA*“. Pindalatoetuste taotluse leiate pärast vana e-PRIA portaali sisenemist menüüst „*Teenused*“ pindalatoetuste alalõigust.

Erinevad juhendid, kuidas e-PRIAsse siseneda ja teenuseid kasutada, leiate PRIA kodulehelt ja vana e-PRIA portaalist vastava teenuse juurest.

4.1. Taotleja andmete kandmine registrisse

Kõik toetuste taotlejad peavad olema kantud põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse. Kui te ei ole veel PRIA klient või kliendiandmeid on vaja muuta, saate vastavad toimingud teha e-PRIA teenuses „*Kliendi andmed*“. Kliendiks registreerimise vormi leiate ka PRIA kodulehel Registrite menüü all asuvalt lehelt Alustavale kliendile ja kliendiandmete muutmise vormi leiate Registrite menüü all asuvalt lehelt Kliendi andmete muutmine.

Kui registrisse kantud andmed on muutunud, peab taotleja esitama registrikande muutmise avalduse 15 tööpäeva jooksul andmete muutumisest alates. Kindlasti palume üle kontrollida oma e-posti aadress PRIA registris. Andmeid saate kontrollida ja muudatustest teatada e-PRIA teenuse „*Kliendi andmed*“ abil. Ajakohastatud andmed võimaldavad PRIAl taotluste osas täiendavate küsimuste tekkimise korral teiega operatiivselt ühendust võtta ja tagada ka toetuste kiire ja korrektse menetlemise.

Kui olete kliendi andmetesse märkinud e-posti aadressi, millega kinnitate, et soovite PRIAga suhelda elektrooniliselt, kontrollige üle oma seadmete rämpsposti seadistused. Võib juhtuda, et e-post on seadistatud selliselt, et PRIA saadetud e-kirjad jõuavad rämpsposti hulka.

e-PRIAs tehtud andmete muudatused jõustuvad kohe, kuid uued andmed jõuavad vanasse e-PRIAsse 2 minuti pärast. See tähendab, et kui lisatakse/muudetakse kliendi andmeid ja suundutakse seejärel kohe vana e-PRIA keskkonna teenuseid kasutama (näiteks pindalatoetuse taotluse teenus), tuleb arvestada, et muudetud andmed ei jõua vanasse e-PRIAsse kohe, vaid pärast esimest süsteemipoolset andmete kontrolli.

4.2. Põllumajandusmaa registrisse kandmine

Kui olete kasutusele võtnud põllumajandusmaad ja soovite sinna toetusi taotleda, peate esitama PRIAle avalduse põllumassiivi kandmiseks põllumassiivide registrisse. Põllumassiivi minimaalne toetusõiguslik pindala on 0,30 ha.

PRIAle tuleb avaldus esitada ka juhul, kui põllumassiivi toetusõiguslik pindala on suurenenud (näiteks olete eemaldanud võsatuka, kivihunniku) või vähenenud (näiteks on põllumassiivil võsa, tee, ehitis vms mittetoetusõiguslik ala). Kui kõige uuema ortofoto järgi on näha, et avaldus hõlmab ka mittetoetusõiguslikke alasid, suunatakse põllumassiiv kohapealsesse kontrolli. Põllumassiivi piir tehakse vastavalt taotleja avaldusele. Kui taotlemise ajaks pole kohapealset kontrolli teostatud, tuleb sõltumata põllumassiivi suurusest toetusi taotleda vaid reaalselt taotleja põllumajanduslikus kasutuses olevale pinnale.

Uute maade kasutuselevõtmise korral palub PRIA taotlejatelt kinnitust maakasutusõiguse olemasolu kohta. Kinnituses tuleb täpsustada, millise maakasutusõigusega on tegemist. Kui maakasutusõigus tekib kokkuleppe või lepingu alusel, tuleb lisada ka lepingu teise osapoole nimi ja kontaktandmed.

Avalduse esitamiseks on mitu võimalust:

- elektrooniliselt kasutada e-PRIA teenust „*Põllumassiivide muudatused*“ (*e-PRIA → Valdused → Põllumassiivide muudatused*);
- saata e-kiri e-posti aadressil maa@pria.ee;
- saata avaldus kirjalikult PRIA põldude registri büroole (Tähe 4, Tartu, 51010);
- viia avaldus lähimasse PRIA teenindusbüroosse.

COVID-19 viiruse leviku ulatusest tulenevalt avatakse PRIA maakondlikud teenindusbürood klientidele 10. mail. Enne teenindusbüroosse tulemist palume tutvuda PRIA kodulehel avaldatud infoga ja kindlasti eelnevalt broneerida aeg avalduse esitamiseks kas meie kodulehe kaudu aadressil https://web.pria.ee/broneering või helistades teenindusbüroosse. Küsimuste korral palume helistada PRIA pindala- ja loomatoetuste infotelefonil 737 7679.

Paberavalduse tegemiseks leiate põllumassiivi piiri muutmise avalduse vormi PRIA kodulehelt.

Juhul kui soovite HPK määruse §-s 3 lõigetes 1-7 kirjeldatud maastikuelemendid - põllusaar, metsasiil, puude rida, hekk, kraav, kiviaed - kanda põllumassiivide registrisse ning arvestada need toetusõigusliku põllumajandusmaa hulka, peate esitama PRIAle maastikuelemendi kohta, mis põllumassiivi kaardil ei kajastu, andmed ja graafilise materjali asjakohase avaldusega. Selleks saate kasutada e-PRIA teenust „*Põllumassiivide muudatused*“. Avalduses palume ära näidata põllumassiivi numbri ja maastikuelemendi tüübi ning lisaks märkida nende elementide pindala ja asukoha.

Avalduse kaardil peavad põllud olema selgelt piiritletud. Avaldusele märgitav põld peab olema selgelt eristatav teise maakasutaja või maakasutusviisi suhtes. Seda eelkõige juhul, kui tegu on

ühel põllumassiivil asuvate, kuid erinevate põllumajandustootjate kasutuses olevate rohumaadega. Kahtluste ja vaidluste korral on otsuse aluseks kohapealse kontrolli tulemused. Kui taotleja või tema esindaja viibib kohapealse kontrolli juures, peab ta vajadusel järelevalveametnikule ette näitama põllu piiri.

4.3. Põldude joonistamine „Minu põllud“ teenuses

Vana e-PRIA teenuses „*Minu põllud*“ saate enne pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse täitmist joonistada põllud ja eelmise aasta põldude andmed üle kontrollida ning vajadusel sisse viia vahepeal toimunud muudatused.

Enne taotlusperioodi algust näidatakse teenuses „*Minu põllud*“ eelmisel aastal kindlakstehtud andmeid. Selleks asendatakse taotleja joonistatud põldude piirid ning põldude andmed PRIA kontrollitud ja kindlaks tehtud andmetega. Andmete asendamise eesmärgiks on aidata taotlejatel esitada taotlusi õigemate ja uuendatud andmetega. Kui sisenete teenusesse esimest korda pärast seda, kui PRIA on andmed asendanud, kontrollitakse kõikidel taotlejatel, kas nende andmetes on kontrollide tulemusel kindlaks tehtud andmeid. Nendeks võivad olla:

- kohapealse kontrolli tulemused, mis on mõõdetud kas satelliidipildilt või ortofotolt või on saadud GPS mõõdistamise tulemusena;
- administratiivse kontrolli tulemused (põldude andmete muudatused, sh ka põldude jagunemised massiivide vahel);
- eelmise taotluse põldude korrigeeritud jooned (põllupiiri on lõigatud ortofoto alusel uuendatud põllumassiivi piiriga);
- Põllumajandus- ja Toiduameti kontrollitud andmed.

Kui teil selliseid andmeid esineb, laaditakse „*Minu põllud*“ teenusesse värske andmete seis. Kõik eelmise aasta põldude andmed asendatakse taotluse esitamise järgse või kindlakstehtud seisuga. See tähendab, et kui olete enne andmete asendamist vahepeal põldude piire muutnud, peate need uuesti joonistama! Asendamine või uuesti joonistamine ei puuduta selliseid põlde, mis ei olnud kantud eelmise aasta taotlusele.

Pärast asendamise protsessi lõppemist antakse teile infoteade toimunud muudatustest. Teates on välja toodud muudetud, juurde lisatud ning kustutatud põldude arv. Muudetakse neid eelmise aasta taotlusel olnud põlde, mille andmed erinevad PRIA andmetest. Põlde lisatakse juurde, kui näiteks kohapealses kontrollis on eest leitud ühe põllu asemel mitu põldu. Teenusest kustutatakse põllud juhul, kui kontrolli tulemusena on põld kokku mõõdetud teise põlluga või on põllul vastav puudus (näiteks kasutusõiguse puudumine vms).

Andmete asendamisel võivad tekkida olukorrad, kus teil tuleb põllud uuesti joonistada (põllu alla kuvatakse teade „*Põld ei ole joonistatud!*“). Sellised juhud esinevad, kui eelmise aasta põllu joonistatud pindala on erinev kontrolli tulemuses märgitud põllu pindalast või taotlusel olev pindala ei võrdu viimati taotletud joonistatud pindalaga.

Asendatud andmetega põllud eristuvad teistest helesinise taustaga, lisaks on põldudel juures musta värvi infoteade „*Põllu andmed on asendatud kindlaks tehtud andmetega!*“.

„*Minu põllud*“ teenuses tuleb võimalikult täpselt joonistada põldude piirid, märkida põldude numbrid ja muu nõutud info. Soovitame kasutada vanas e-PRIAs ja põlluraamatus ühtset numeratsiooni. e-PRIAs arvestab kaardirakendus põllu pindala välja joonistatud piiride alusel. Tuleb arvestada, et kui muudate „*Minu põllud*“ teenuses põlde pärast taotluse esitamist, siis

taotluse muudatusavalduse esitamisel jõuavad põldudel tehtud muudatused ka taotluse muudatusavaldusele.

Taotlusel on kohustuslik näidata kõik teie kasutuses olevad vähemalt 0,01 ha põllud. Toetuse taotlemiseks peavad alla 0,30 ha põllud moodustama ühe põllumassiivi piires vähemalt 0,30 ha suuruse ühtse maa-ala.

Kui põldu pole veel „*Minu põllud*“ nimekirjas, siis toetuse taotlemiseks on teil vaja „*Minu põllud*“ teenuses läbida põllu lisamiseks järgmised sammud:

Sisestage „*Otsi*“ lahtrisse põllumassiivi number, katastriüksuse tunnus, katastriüksuse nimi, aadress või koordinaadid. Valige õige põllumassiiv ja vajutage nuppu „*Edasi*“. Järgmises sammus valige põld ja vajutage „*Edasi*“. Samas sammus saate soovi korral valida põlluala. Seejärel saate hakata 3. sammus põllupiire joonistama. Kui 2. sammus oli põlluala valitud, siis 3. sammus on moodustatud põllupiir, mida saab vajadusel veel muuta. Kui 2. sammus põlluala ei valitud, saab põllupiiri 3. sammus ka ise joonistada. Kui põllu piirid on korras, peate 4. sammus lisama põllu andmed. Automaatselt on täidetud põllumassiivi number ja põllu pindala. Süsteem omistab automaatselt põllule põllumassiivi, katastriüksuse või nullala tunnuse. Põllumassiivi number koosneb 11 sümbolist ja katastritunnus 12 sümbolist. Süsteem arvutab joonistatud põllu pindala, millest on maha arvatud takistuste pindala. Pindala muutmiseks tuleb liikuda tagasi 3. sammu ning muuta põllu piire.

4. sammus tuleb teil lisada põllu andmed:

a) põllu number - sisestage lahtrisse selle põllu kohta põlluraamatusse märgitud number. Võimalusel kasutage sama numbrit, mis oli ka teie eelmise aasta pindalatoetuste taotlusel. Põllu number võib olla kuni 16 tähemärki pikk, sisaldada ladina tähestiku tähti (täpitähti ei saa kasutada) ja kõiki numbreid;

b) maakasutuse tüüp - valige rippmenüüst sobiv maakasutuse tüüp:
    - põllumajanduskultuurid ja lühiajaline rohumaa (P) - lühiajaliseks rohumaaks loetakse maa, millel kasvatatakse heintaimi kuni 5 aastat. Põllumajanduskultuurid on teraviljad, õli- ja kiukultuurid, kaunviljad, rühvelkultuurid, muud tehnilised kultuurid, köögiviljad ning ravim- ja maitsetaimed;

    - mustkesa ehk kultuurideta kesa (M) - kesa, kus vegetatsiooniperioodil toimub maa ettevalmistamine järgnevate kultuuride külviks ning eelkultuure ei kasvatata. Mustkesa tuleb harida soovitavalt iga 2-3 nädala tagant, et umbrohutaimed ei kasvaks seal kõrgemaks kui 5 cm. Erandjuhul tulenevalt ilmastikust aktsepteeritakse mustkesana maad, millel umbrohtude kõrgus ei ületa 20 cm ja taimed ei ole jõudnud õitsemisfaasi. Mustkesa kasutamisel ökoalana tuleb järgida rohestamise toetuse nõudeid;

    - keskkonnatundlik püsirohumaa (TPR) - püsirohumaa, mis asub Natura 2000 võrgustiku alal ning mille muld on 100% ulatuses turvasmuld. TPR kasutusotstarvet ei tohi muuta ning nimetatud maad ei tohi üles künda. TPR rohukamara uuendamine on lubatud üksnes pealtkülvi teel. Rohukamara uuendamisest tuleb PRIAt eelnevalt teavitada. Taotleja, kes on muutnud TPR kasutusotstarvet või on sellise püsirohumaa üles kündnud, peab PRIA määratud tähtajaks selle ala tagasi püsirohumaaks muutma;

    - püsirohumaa (PR) - püsirohumaaks nimetatakse kõiki üle 5-aastaseid heintaimede põlde, mille maakasutuse tüübiks on taotlusel põldude loetelus märgitud püsirohumaa (PR). Täpsem info püsirohumaa kohta on kättesaadav PRIA kodulehel.

- tagasirajatud püsirohumaa (TAR) - tagasirajatud püsirohumaad käsitletakse alates tagasirajamisest püsirohumaana. Tagasirajatud püsirohumaad tuleb hoida samal kohal kuni rohumaa vanuselise püsirohumaaks muutumiseni;

- püsikultuurid (PK) - külvikorravälised kultuurid, välja arvatud püsirohumaa ja püsikarjamaa, mis võtavad maa enda alla vähemalt viieks aastaks või kauemaks ja annavad korduvat saaki, sealhulgas puukoolid ja lühikese raieringiga madalmets;

- karjatamine väljaspool põllumajandusmaad (KV) - mittepõllumajanduslik maa, millele ei saa toetust taotleda, sest see ei vasta põllumajandusmaa definitsioonile, kuid millel karjatatakse mahepõllumajanduslikult peetavaid loomi. Märgivad vaid MAH taotlejad, kes karjatavad sellistel aladel loomi;

c) kasvatatav põllumajanduskultuur - iga põllu kohta tuleb rippmenüüst valida üks kultuur vastavalt valitud maakasutuse tüübile. Valides põllumajanduskultuuri, mis vajab täpsustamist taotletavate toetuse nõuete hindamiseks, tuleb taotlejal märkida ka täpsustatud kultuur. Seda saab teha nupu „*Täpsustatud kultuur*“ alt. Nupp on aktiivne vaid siis, kui tegemist on täpsustamist vajava kultuuriga.

d) otstarve/kasutusviis - valige rippmenüüst sobiv otstarve/kasutusviis. (HM) Haljasmassiks - haljalt koristatavad taimed haljasmassi saamiseks, k.a haljaskultuurid taastuvenergia tootmiseks. Märgitakse juhul, kui rohumaalt viiakse niidetud rohi lauta loomadele ette või tehakse siloks või heinaks. Kui põllul plaanitakse vegetatsiooniperioodi jooksul koristada haljasmassi ja ka loomi karjatada, tuleb valik HM või KAR teha vastavalt sellele, mis on nö põhitegevus ja toimub põllul esimesena. (KAR) Karjatamine - märgitakse, kui rohumaad kasutatakse loomade karjatamiseks ja karjatamine toimub suuremal osal põllu pinnast, et sel viisil täita nõue hoida maad heas põllumajanduslikus korras. KAR märge tehakse nii siis, kui toimub ainult karjatamine kui ka siis, kui maad esmalt karjatatakse ning hiljem üle niidetakse. Kui põllul tehakse esmalt niitmine, näiteks haljasmassiks, ja alles pärast karjatatakse, siis KAR ei märgita. (K) Katmikalal - kultuurid, mis kogu kasvuperioodi või enamiku sellest asuvad kasvuhoonetes, mis on kaetud klaasiga, elastse või jäiga plastiga. ( ) Teraks või avamaal - põllumajanduskultuuri kasvatatakse eesmärgiga jätta teraks ja/või kasvatatakse põllumajanduskultuuri avamaal või madala katte all. Taotlusel kuvatakse *„( ) Teraks või avamaal*“ valik tühjana.

e) kasutusõigus - valige rippmenüüst kas (O) omandis, (KR) kirjalik rendileping, (SR) suuline rendileping, (KV) kasutusvaldus või (M) muu. Kui suurel põllul on mitu maa kasutamise õiguslikku alust, siis piisab, kui märkida see õiguslik alus, millega on hõlmatud suurem osa põllust. Põldu ei pea taotlusel kasutusõiguse alusel osadeks jagama.

Lisaks saate vabatahtlikult märkida, kas tegemist on HS/HK/HV/ENK põlluga ning lisada põllu kirjelduse. HS märgitakse, kui põldu kasutatakse heinaseemne kasvatamiseks. HK märgitakse, kui põldu kasutatakse haljaskesana. HV märgitakse haljasväetisena kasvatatavate taimede puhul haljasmassi muldaviimise aastal. ENK märgitakse, kui põllul kasvatatakse põllumajanduskultuuri energia saamise eesmärgil.

Mahetootjad täidavad kõikide oma põldude osas veeru „*Mahe maakasutus*“. Võimalikud valikud on: 1a - esimese aasta ülemineku põld; 2a - teise aasta ülemineku põld; 3a - kolmanda aasta ülemineku põld; M - mahepõllumajanduslik maa; MM - mitte mahepõllumajanduslik maa. Veergu on ette kuvatud Põllumajandus- ja Toiduameti poolt eelmisel aastal kindlaks tehtud ja PRIAle

edastatud mahe maakasutuse andmed. Taotleja peab andmed üle vaatama ja vajadusel muutma.

Põldude joonistamisel on abiks e-PRIA teenuse „*Minu põllud*“ kasutusjuhend ja teenuse videojuhend, mille leiate PRIA kodulehelt e-PRIA juhendite alt.

Põldude joonistamisel jälgige, et:

- põld oleks märgitud õigele põllumassiivile;
- põld ei ületaks põllumassiivi piire, v.a juhul kui olete veendunud, et üle piiri joonistatud osa on toetusõiguslik;
- põldudest oleks joonistamisel välja jäetud mittetoetusõiguslikud 0,01 hektarist suuremad maa-alad (kivihunnikud, võsa, liigniisked alad, päikesepargid jms), millel põllumajanduslik tootmine ei ole võimalik. Püsivad objektid (hooned, tiigid jne) tuleb põllu pinnast välja joonistada sõltumata pindalast. Taotlemisel on aluseks eelmise või üle-eelmise aasta ortofotod, millel ei pruugi kõiki mittetoetusõiguslikke objekte näha olla, kuid põllu joonistamisel tuleb need välja jätta;
- maastikuelementide alune pind oleks joonistatud põllu pinna sisse, võttes arvesse maastikuelementide toetusõiguslikkust sõltuvalt maakasutuse tüübist;
- kui põllumassiiv on jagatud, tuleb puuduolevad põllud uuesti joonistada. Põld tuleks nimekirja lisada uue põlluna, kasutades nuppu „*Lisa põld*“.

Soovi korral võite taotlusele kantava põllumajandusmaa pindala looduses ise üle mõõta või tellida mõõtmise sellealast teenust osutavalt isikult. Sel juhul jääb vastutus mõõtmise tulemuste eest teie (taotleja) ja mõõtmise teinud isiku vaheliseks küsimuseks.

e-PRIAs tehakse kontroll enne taotluse esitamist ning kui taotleja poolt joonistanud põldude pindalad ületavad põllumassiivi maksimaalse toetusõigusliku pindala, antakse taotlejale vastav hoiatus, mis annab võimaluse põllu piiri enne taotluse esitamist parandada.

NB! Ainult põldude joonistamisest toetuse taotlemiseks ei piisa. Joonistatud põllud tuleb taotluste vastuvõtuperioodil lisada taotlusele ning taotlus kindlasti ka esitada.

4.4. Taotluse täitmine vanas e-PRIAs

Toetuste taotlejad peavad pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse ning kõik taotluse lisavormid ja taotluse muudatusavaldused esitama vana e-PRIA kaudu. Pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse vormil on personaalselt teile mõeldud lisainfo. Samuti toimuvad enne taotluse esitamist eelkontrollid, mis annavad märku võimalikest vigadest teie taotlusel. Soovitame teil kindlasti tutvuda taotluse lõpus oleva koondinfoga.

Taotlusel ja sellele lisatud dokumentidel esitatud andmete õigsuse eest vastutab taotleja. Taotlusvormide täitmiseks on teile abiks e-PRIA juhendid.

LHT ja OTL toetuse taotlemiseks valige vanas e-PRIAs lehelt *Teenused → Pindalatoetused → Pindalatoetuste taotlus*. Taotlusvormide loetelust valige „*Pindalatoetuste taotlus ja maksetaotlus (vormid PT50 ja PT50A) ning ökoalade loetelu*“ ja täitke see.

LHT toetuse taotlemiseks märkige PT50 punktis 2.2 „*JAH*“.

OTL toetuse 1-aastase kohustuse võtmiseks, tehke märge PT50 punktis 2.9.2. sobiliku variandi juures. **OTL 5-aastase kohustuse jätkamiseks** märkige PT50 punktis 2.9.1. „*JAH*“.

Nõuetele vastavuse küsimustikus märkige „*JAH*“, kui:
1) teie valduses oleval põllumajandusmaal on maastikuelemente, mida tuleb säilitada maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõudena;
2) kasutate põllumajandusmaa niisutamiseks põhjavett rohkem kui 150 kuupmeetrit kuus või 10 kuupmeetrit ööpäevas või pinnavett rohkem kui 30 kuupmeetrit ööpäevas;
3) teie valduses on üle kolmekuupmeetrise mahutavusega naftasaaduste hoidmise ehitis;
4) kasutate mineraalväetisi;
5) hoiate sõnnikut sõnnikuhoidlas või aunades;
6) kasutate taimekaitsevahendeid.
Kui tegelete loomsete esmatoodete tootmise ja turustamisega, märkige valikuvariantidest (toorpiim, munad, mesi, muu), millise loomsete esmatoodete tootmise ja turustamisega tegelete. Kui toodate esmatooteid oma tarbeks, jätke liik märkimata.
Kui tegelete mitteloomsete esmatoodete tootmise ja turustamisega, märkige valikuvariantidest (teravili, köögivili, muu), millise mitteloomse esmatoote tootmise ja turustamisega tegelete.

Põldude loetelu vormi PT50A täitmiseks liikuge nupu „*Lisa taotlusele põld*“ abil teenusesse „*Minu põllud*“, kus saate põlde joonistada ja/või olemasolevate põldude andmeid muuta ning seejärel põllud taotlusele lisada, märkides vasakul veerus põllu(d) ja vajutades tabeli all olevat nuppu „*Lisa taotlusele*“. Nupp „*Tagasi taotlusele*“ viib teid taotlusvormi vaatesse. Koos põllu andmetega lisatakse automaatselt ökoalade loetellu kõik joonistatud põlluga kattuvad potentsiaalsed ökoalad.

Kui põllud on taotlusele lisatud ja te soovite taotleda **LHT toetust lammaste ja kitsede heaolu nõuete täitmise eest**, tehke põldude loetelu veergu 23 „*LHT ravimtaimed*“ märge põldudele, kus kasvatate LHT määruses (vt ka p 2.3.3.) nimetatud põllumajanduskultuure. Kui nimetatud kultuure ei kasvatata puhaskultuuridena, vaid nad kasvavad segus teiste põllumajanduskultuuridega, näiteks rohumaadel, märkige põhikultuurina taotlusele vastav põllumajanduskultuur (näiteks „*rohttaimed*“) ning täpsustage põllul kasvatavad kultuurid ja märkige nende osakaalud. LHT toetuse raames lammaste ja kitsede heaolu nõude täitmise jaoks läheb täpsustatud kultuur arvesse, kui teda on vähemalt 10% põllu pinnast. Põhikultuure muuta ja täpsustatavaid kultuure lisada/muuta saab „*Minu põllud*“ teenuses põllu joonistamise 4. sammus. Juhul, kui kasvatate kultuuri vähemalt 0,01 ha suurusel pinnal, on see võimalik joonistada eraldi põlluna. Kui kasvatate kultuuri väiksemal pinnal kui 0,01 ha, siis joonistage kõrvuti asuvad kultuuride kasvualad üheks põlluks, mille suurus peab olema vähemalt 0,01 ha. 0,01 ha suurused põllud tuleb märkida temaga külgneva põlluga ühtsesse maa-alasse, kuna toetusõiguslik pind peab olema vähemalt 0,3 ha suurune põld. Kui kasvatate nimetatud kultuure spetsiaalselt lammastele-kitsedele mõeldud segus, märkige põllul kasvatatavaks kultuuriks „*Ravim- ja maitsetaimede segu muude põllumajanduskultuuridega*“ ning täpsustage kasvatatavad kultuurid ja nende osakaalud põllu joonistamise 4. sammus.

Kui kõik vajalikud andmed on olemas, vajutage nuppu „*Edasi*“, tutvuge taotluse lõpus oleva koondinfoga, vajadusel tehke muudatused taotluse andmetes ning esitage taotlus vajutades nupule „*Esita dokument*“.

Taotluse eduka esitamise korral kuvatakse ekraanile teade esitamise kohta ja taotluse number ehk viitenumber. Kui taotlus on saanud viitenumbri, on dokument PRIAs arvele võetud ja andmed PRIAle edastatud.

Kui pindalatoetuste taotlus ja maksetaotlus on esitatud, valige e-PRIAs taotlusvormide seast **loomade heaolu toetuse loomade loetelu** (vorm MT62C), kui taotlete **LHT toetust** ja/või **ohustatud tõugu loomade loetelu** (vorm MT60B), kui taotlete **OTL toetust**. Täitke vorm ja esitage see.

4.5. Taotluse esitamine

Taotleja saab esitada ühe pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse aastas kõigi oma põllumajanduslike majapidamiste kohta kokku. Pindalatoetuste taotlusi ja maksetaotlusi võetakse vastu vanas e-PRIAs 2.-21. maini 2021. a. Hilinenud taotluste vastuvõtmise aeg on 22. maist kuni 15. juunini 2021. a. Seoses COVID-19 viiruse leviku laia ulatusega ei rakendata sel aastal erandkorras hilinenud perioodil esitatatud taotluste puhul 1% vähendust iga hilinetud tööpäeva kohta. Pärast vastuvõtuperioodi, s.o pärast 15. juunit, esitatud taotlusi menetlusse ei võeta.

Vanas e-PRIAs näete enda käesoleval ja eelmis(t)el aasta(te)l e-PRIA kaudu esitatud taotlusi „*Dokumendid*“ menüüst „*Esitatud*“ alt. Seal näete „*Pindalatoetuste taotlus (vormid PT50 ja PT50A)*“ alt ka alates 2012. aastast muul viisil kui e-PRIA vahendusel esitatud taotlusi ja lisadokumente. Kõik taotlusega seotud dokumendid on nähtavad alajaotuses „*Dokumendiga seotud failid*“.

Lisaks pindalatoetuste taotlusele saate e-PRIAs esitada ka toetuste taotlemiseks vajalikke muid andmeid/dokumente. Seda saab teha teenuse „*Dokumendi üleslaadimine (pindalatoetuste taotluse lisadokumentide esitamiseks)*“ kaudu.

COVID-19 viiruse leviku ulatusest tulenevalt avatakse PRIA maakondlikud teenindusbürood klientidele 10. mail. Enne teenindusbüroosse tulemist palume tutvuda PRIA kodulehel avaldatud infoga ja kindlasti eelnevalt broneerida aeg taotluse esitamiseks kas meie kodulehe kaudu aadressil https://web.pria.ee/broneering või helistades teenindusbüroosse. Küsimuste korral palume helistada PRIA pindala- ja loomatoetuste infotelefonil 737 7679. Palume tungivalt leida võimalus esitada taotlus mõne lähedase abiga, sest viiruse leviku ulatusest tulenevalt ei pruugi PRIAl olla võimalust teenindusbüroosid hoida avatuna kogu taotlusperioodi jooksul ja me ei saa teid abistada sellises mahus nagu eelnevatel aastatel.

Kui soovite, et teie eest täidaks taotluse volitatud esindaja, siis volitusi saate vormistada e-PRIA teenuses „*Esindusõigused ja volitused*“. Videojuhend e-PRIAs volituste andmise kohta on üleval e-PRIAs nimetatud teenuse juures (nupu „*Vajad abi, vajuta siia*“ all).

Kui teil ei ole võimalik e-PRIAs digitaalselt volitusi anda, saate esindaja määrata ka PRIA poolt välja töötatud soovituslikul vormil „*Volikiri asjaajamiseks Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametiga*“. Kui soovite anda piirangutega volitust, tuleb teil täita lisaks ka „*Volikirja vormi lisa 1. Osaliste ehk piirangutega volituste andmine*“. Volikirja vormid ja lisainfo leiate PRIA kodulehel Registrite menüü all asuvalt lehelt Esindusõigused ja volitused alt.

Erandina (juhul kui ei ole võimalik volitusi anda PRIA iseteeninduskeskkonnas, digitaalselt allkirjastatult või paberil) saab volitusi toetuste taotluste esitamiseks anda ka telefoni teel. Selleks palume helistada registrite osakonna infotelefonil 731 2311.

PRIA maakondlike teenindusbüroode töötajate ülesandeks on info edastamine, juhendmaterjali jagamine ning e-PRIA teenuste ja kliendiarvuti kasutajate abistamine. PRIA teenistujad ei tohi taotlejatele taotlustele kantavate andmete osas sisulist nõuannet jagada, küll aga võib PRIA teenistuja käest küsida teavet üldise informatsiooni, õigusaktide, e-PRIA kasutamise jms kohta.

Maaelu Edendamise Sihtasutuse (MES) nõuandeteenistus pakub taotlejatele tuge e-PRIA kasutamisel. Täpsemat infot leiate MES nõuandeteenistuse kodulehelt.

Vajadusel saate taotlemise ja e-PRIA kasutamise kohta nõu küsida PRIA pindala- ja loomatoetuste

infotelefonil 7377 679. Maakondlike teenindusbüroode kontaktandmed leiate PRIA kodulehelt.

Kui tegemist on taotluste viimase vastuvõtupäevaga või hilinenud vastuvõtu viimase päevaga ja taotluse esitamine läbi e-PRIA ei õnnestu, palume sellest kohe PRIAt teavitada infotelefonil 737 7679 või e-kirja teel aadressil info@pria.ee. Kui PRIA fikseerib e-PRIA tehnilise tõrke, antakse teile võimalus pärast taotluste vastuvõtuperioodi esitada e-PRIA kaudu pindalatoetuste taotlus ja maksetaotlus. Põhjendatud juhtudel nii taotluse kui muudatusavalduse esitamise kuupäev ennistatakse. PRIA teavitab teid sellest eraldi.

LHT toetuse taotlemiseks tuleb PRIAle esitada:

- vana e-PRIA kaudu pindalatoetuste taotlus ja maksetaotlus (vormid PT50 ja PT50A) ning ökoalade loetelu ja
- loomade heaolu toetuse loomade loetelu (vorm MT62C).

Vajadusel esitage:

- kogu põllumajandusliku majapidamise/ettevõtte üleandmisel soovituslik vorm „*Teave põllumajandusliku majapidamise/põllumajandusettevõtte üleandmise-ülevõtmise kohta ja taotlus ülevõtjale toetuse maksmiseks*“ vana e-PRIA teenuse „*Dokumendi üleslaadimine (pindalatoetuste taotluse lisadokumentide esitamiseks)*“ kaudu.

OTL toetuse taotlemiseks tuleb PRIAle esitada:

- vana e-PRIA kaudu pindalatoetuste taotlus ja maksetaotlus (vormid PT50 ja PT50A) ning ökoalade loetelu ja
- ohustatud tõugu loomade loetelu (vorm MT60B).

Vajadusel esitage:

- kogu põllumajandusliku majapidamise/ettevõtte üleandmisel soovituslik vorm „*Teave põllumajandusliku majapidamise/põllumajandusettevõtte üleandmise-ülevõtmise kohta ja taotlus ülevõtjale toetuse maksmiseks*“ vana e-PRIA teenuse „*Dokumendi üleslaadimine (pindalatoetuste taotluse lisadokumentide esitamiseks)*“ kaudu.

Palume mitte jätta taotluse esitamist viimasele päevale!

4.6. Taotlusel esitatud andmete muutmine

Taotlusel esitatud andmeid saate muuta vana e-PRIA kaudu. Taotluse muutmiseks valige e-PRIAs *Dokumendid → Esitatud*, vajutage muudetava dokumendi nimetuse peal ja seejärel nupul „*Muuda*“. Tehke soovitud muudatused, vajadusel lisage selgitus tehtud muudatuste kohta ja esitage dokument.

Kuni 15. juunini 2021. a saate taotlusele lisada põlde ja loomi, põllu pindala ja loomade arvu suurendada ning lisada toetuste taotlemise märkeid.

Taotluse saate osaliselt või tervenisti tagasi võtta kuni:

- kohapealse kontrolli toimumiseni või
- kohapealsest kontrollist teatamiseni või
- PRIA või PTA leitud vigadest teadaandmiseni või
- toetuse otsuse tegemiseni.

4.7. Põllumajandusliku majapidamise/ettevõtte üleandmine pärast toetuse taotluse esitamist

Kui pärast toetuse taotluse esitamist ja enne kõigi toetuse saamise nõuete täitmist, sh nõuetele vastavuse nõuded, läheb kogu põllumajanduslik majapidamine/ettevõte ühelt omanikult üle teisele, on võimalik toetuse maksmine uuele omanikule. Selleks peab põllumajandusliku majapidamise üle võtnud isik ülevõtmisperioodil, mis kestab 22. maist kuni 1. septembrini, esitama PRIAle majapidamise ülevõtmist tõendavad dokumendid ja taotlema toetuse maksmist. Selleks on taotlejal võimalus esitada soovituslik vorm, kasutades vanas e-PRIAs teenust „*Dokumendi üleslaadimine (pindalatoetuste taotluse lisadokumentide esitamiseks)*“.

Ülevõtmise puhul antakse kõik üleandja toetuse taotlemisega kaasnevad õigused ja kohustused üle ülevõtjale.

Juhul kui ülevõtmist tõendavaid dokumente eelpool nimetatud ajavahemikul ei esitata, makstakse toetus üleandjale, kui toetuse saamise nõued on täidetud.

4.8. Taotluse tagasivõtmine (annulleerimine)

Taotluse saate tagasi võtta vana e-PRIA kaudu. Taotluse võite e-PRIA kaudu täielikult või osaliselt tagasi võtta igal ajal kuni:

- kohapealsest kontrollist teatamiseni;
- PRIA või PTA leitud vigadest teadasaamiseni;
- toetuse otsuse tegemiseni.

Taotluse annulleerimiseks valige e-PRIAs *Dokumendid → Esitatud*, vajutage soovitud dokumendi nimetuse peal ja seejärel nupul „*Annulleeri*“. Kontrollige kindlasti enne lingil „*Annulleeri*“ klõpsamist, et avatud oleks õige dokument! Taotluse annulleerimiseks kirjutage selgitus ja klõpsake nupul „*Esita dokument*“.

Pange tähele, et pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse annulleerimisel e-PRIAs annulleeritakse teie poolt esitatud taotlus ja kõik taotlusega seotud dokumendid, sh loomade loetelud (vorm MT62C ja/või vorm MT60B). Kui soovite annulleerida loomade loetelu või taotluse muudatusavaldust, tuleb „*Esitatud*“ dokumentide alt avada vastav dokument, klõpsata lingil „*Annulleeri*“, kirjutada annulleerimise põhjus ja klõpsata nupul „*Esita dokument*“. Kui esitate annulleerimisavalduse pärast hilinenud taotluste vastuvõtmise perioodi lõppu, vaadatakse see enne aktsepteerimist PRIA poolt üle.

Taotluse annulleerimisel olete samas seisus, nagu enne taotluse esitamist. Ainult taotluste vastuvõtmise perioodil saate esitada uue taotluse e-PRIA kaudu. Kui annulleerite esitatud taotluse 5-aastase kohustuseperioodiga OTL toetuse osas, siis kohustus katkeb ning varasematel aastatel saadud toetus tuleb teil tagasi maksta.

4.9. Vääramatu jõud ja erandlikud asjaolud

Vääramatu jõud on asjaolu, mida taotleja ei saanud mõjutada ja mõistlikkuse põhimõttest lähtuvalt ei saanud temalt oodata, et ta kohustuse võtmise ajal selle asjaoluga arvestaks, seda väldiks või takistava asjaolu või selle tagajärje ületaks.

Vääramatu jõuna käsitletakse näiteks järgmiseid juhtusid:

- taotleja surm;

- taotleja pikaajaline töövõimetus;
- põllumajandusettevõtte olulise osa sundvõõrandamine, kui kohustuse võtmise päeval ei olnud sellist sundvõõrandamist võimalik ette näha;
- raske loodusõnnetus, mis kahjustab tõsiselt põllumajanduslikku majapidamist;
- loomakasvatushoone hävimine õnnetuse tagajärjel;
- kogu või osa põllumajandustootja karja kahjustav loomataud;
- looma surm haiguse tagajärjel;
- looma surm õnnetusjuhtumi tõttu, mille eest toetusesaajat ei saa vastutavaks pidada.

Vääramatu jõu olemasolu hindamisel võetakse arvesse üksikjuhtudel ilmnenud asjaolusid. Vääramatu jõu tõttu karjast välja läinud looma eest toetust ei määrata. Lisaks ei rakendata sellisel juhul ka loomapõhiseid täiendavaid halduskaristusi.

Vääramatu jõud peab olema tekkinud kummagi poole süüta. Näiteks, kui taotlejal on looma kasutamiseks sõlmitud rendileping ja rendileandja seda rikub, ei ole tegemist vääramatu jõuga. Lepingu rikkumisel saab taotleja oma õiguste kaitseks pöörduda maakohtusse tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatud alustel ja korras.

Vääramatust jõust ja erandlikest asjaoludest tuleb PRIAt teavitada kirjalikult 15 tööpäeva jooksul alates kuupäevast, kui seda on võimalik teha. Teavituse tulemusena on PRIAl võimalik kontrollida teavituses toodud asjaolude olemust (näiteks ei ole vääramatu jõud või erandlik asjaolu looma müümine majanduslikel põhjustel) ja arvestada sellega toetuse nõuete täitmise hindamisel. Taotleja peab arvestama, et erandlikest asjaoludest teavitamine võib leevendada tähtajaks nõude täitmata jätmise sanktsiooni, kuid ei vabasta nõude täitmisest ja nõue tuleb täita esimesel võimalusel. Eelnevast tulenevalt võetakse teavitus menetlusse, mille tulemusena selgub sõltuvalt asjaoludest ka selle mõju toetusele, kuid eraldi vastuskirja võimalike tagajärgede kohta taotlejatele ei saadeta.

5. Taotluse kontrollimine

Taotluse kontrollimine jaguneb administratiivseks ja kohapealseks kontrolliks. Administratiivset kontrolli tehakse kõikide esitatud taotluste üle.

Taotluse kontrollimise käigus kontrollitakse, kas taotleja, tema maa ning loomad vastavad toetusõiguslikkuse ja toetuse saamise ning nõuetele vastavuse süsteemi nõuetele. Lisaks kontrollitakse ka mitmeid nõuetega sätestatud dokumente ja muid haldusmenetluse käigus vajalikke tõendeid ja andmeid.

5.1. Halduskontroll

LHT taotluste administratiivse kontrolli käigus kontrollitakse:

- kas looma tõug, liik ja vanus on toetusõiguslikud;
- kas taotlusalused loomad on kantud põllumajandusloomade registrisse ja kas neid peetakse registris olevas loomakasvatushoones;
- kas lammastele ja kitsedele toetuse taotlemisel on taotleja märkinud taotlusele põllud ja täpsustanud põldudel lammaste-kitsede jaoks nõutud põllumajanduskultuure ning kas märgitud on kultuuride osakaalud;
- LHT lisatoetuse taotlemisel kontrollitakse koolituste läbimise nõude täitmist;
- nõuetele vastavuse osas loomade registri teavitusi ning loomade tähtaegset märgistamist.

OTL taotluste administratiivse kontrolli käigus kontrollitakse:

- kas loomad on kantud või registreeritud tõuraamatu põhiossa või eesti raskeveohobune tõuraamatu lisaossa A;
- kas taotleja on looma omanik või kui looma peetakse rendi- või muu selletaolise suhte alusel, kas selle kohta on esitatud PTAle rendilepingu või muu selletaolise suhte kohta sõlmitud lepingu ärakiri;
- kas eesti maatõugu veised vastavad lisatoetuse saamise tingimustele;
- kas looma tõug, liik ja vanus on toetusõiguslikud;
- nõuetele vastavuse osas loomade registri teavitusi ning loomade tähtaegset märgistamist.

Kui administratiivse kontrolli käigus avastatakse märke võimalikust nõuete rikkumisest, viiakse läbi järelkontroll mistahes teise asjakohase menetluse ja vajadusel kohapealse kontrolli abil või saadetakse järelepärimine taotlejale.

5.2. Kohapealne kontroll

Kohapealsed kontrollid algavad pärast taotluste vastuvõttu ning kestavad vajadusel aasta lõpuni. Nõuetele vastavuse nõuete täitmise osas teostatakse kontrolle aastaringselt. Kohapealseid kontrolle tehakse kontrollvalimite alusel.

Kui taotlejale on LHT kohapealsest kontrollist ette teatatud, peab ta hoidma sellesse loomarühma kuuluvat looma, kelle kohta ta toetust taotleb, selliselt, et oleks võimalik kontrollida:

- veise, vasika, kitse ja lamba kõrvamärkide olemasolu ja identifitseerimise numbreid;
- hobuse transpondri numbrit, juhul kui hobusele on paigaldatud transponder, muul juhul hobuse välimikku.

LHT kohapealses kontrollis peavad olema kättesaadavad järgmised dokumendid: põlluraamat(ud), maa kasutusõigust tõendav dokument, munakanade üle peetav arvestus, sigade üle peetav arvestus, karjaraamat, hobuse pass või põlvnemistunnistus, veisepass, loomade ostu/müügi dokumendid, toiduohutusealased teatised, veterinaararsti kirjalikud kinnitused, looma utiliseerimist tõendavad dokumendid, ravimi- ja söödaarvestus.

Taotleja peab OTL kohapealse kontrolli raames PTAle teatavaks tegema kõik taotluse rahuldamise otsustamiseks vajalikud asjaolud, sealhulgas:

- näitab taotleja kohapealset kontrolli tegevale ametnikule ette hobuse passi või põlvnemistunnistuse, millel on näha hobuse identifitseerimise number või unikaalne elunumber (UELN), sünniaeg ja välimiku kirjeldus või transpondri number;
- hoiab looma selliselt, et on võimalik kontrollida looma kõrvamärkide olemasolu ja identifitseerimise numbrit ning hobuse välimikku või transpondri numbrit juhul, kui hobusele on paigaldatud transponder.

PTA kontrollib kohapeal LHT ja OTL taotlejate loomadel identifitseerimise ja registreerimise nõudeid ning loomapidamise nõuetekohasust toetuse saamiseks. Kui kohapealse kontrolli käigus tuvastatakse loomade andmetes erinevusi loomapidaja karjaregistri ja põllumajandusloomade registri andmetes, on taotleja kohustus vajadusel esitada põllumajandusloomade registrile vajalik vormdokument loomaga seotud andmete täiendamiseks või õigeks muutmiseks.

PRIA kontrollib kohapealses kontrollis järgmisi LHT toetuse nõudeid:

- kas lammaste ja kitsede karjatamiseks kasutatavaid karjamaid vahetatakse;
- kas lammastele ja kitsedele kasvatatakse sööda täienduseks ja looma tervise tugevdamiseks vähemalt 5 LHT määruses loetletud kultuuri;

- kas rohumaadel ei toimu ülekarjatamist.

Kui taotlejal on karjatatavaid põlde, kontrollitakse põldude pindalasid samamoodi, nagu teistel pindalatoetustel. Pindalasid kontrollib PRIA. Kohapeal kontrollitakse, kas kultuur, maakasutus ja pindala vastavad taotletule ning kas toetuse saamise nõuded on täidetud. PRIA võib kasutada kohapealsete kontrollide läbiviimiseks ka ATVsid. ATV kasutamisest antakse taotlejale eelnevalt teada.

Maa kasutusõigust kontrollitakse kohapealse kontrolli käigus, kuid kasutusõiguse puudumine võib selguda ka halduskontrollis.

Põllu pindala mõõdetakse mööda toetusõigusliku põllumajandusmaa ja põllumajanduskultuuri piiri, kontrollides põllumajandustootja taotletud pinna vastavust tegelikule olukorrale. Kahtluste ja vaidluste korral on otsuse aluseks kohapealse kontrolli tulemused. Kui taotleja või tema esindaja viibib kohapealse kontrolli juures, peab ta vajadusel järelevalveametnikule ette näitama põllu piiri.

Visuaalselt kontrollitakse, kas HPK raames säilitamisele kuuluvad maastikuelemendid, mis on arvestatud põllumajandusmaa pindala hulka, vastavad kehtestatud parameetritele (sõltuvalt maastikuelemendi tüübist kontrollitakse selle suurust, laiust, kõrgust või pikkust jms) ja asukohale ning kas põllu maakasutus vastab maastikuelemendiga seotud maakasutusele (näiteks kas põllusaar asub põllumaal - maakasutus P või M). Erinevuste leidmisel maastikuelemendid mõõdistatakse ning mittevastavad maastikuelemendid arvestatakse põllu pindalast välja.

PTA ja Keskkonnaamet (KeA) kontrollivad kohapeal kohustuslikke majandamisnõudeid. KeA kontrollib lisaks ka HPK määruses toodud veekaitse nõudeid.

Nõuetele vastavuse nõude rikkumist hinnatakse vastavalt selle tõsidusele, ulatusele ja püsivusele. Hindamine toimub hindamismaatriksite alusel, mis avaldatakse PRIA kodulehel. Rikkumise tõsidust, ulatust ja püsivust hinnatakse kuni 4 punkti skaalal. Koondhinde saamiseks liidetakse punktid ja vastavalt punktisummale leitakse toetuse vähendamise % toetussummast.

Kohapealses kontrollis täidetakse kontrollaruanne koos lisadega, kuhu ka taotlejal on võimalik lisada omapoolsed märkused. Kontrollaruande allkirjastavad PRIA inspektor või PTA teenistuja ja taotleja või tema volitatud esindaja. Kontrollaruande allkirjastamisega tõendab taotleja või tema esindaja, et on teadlik majapidamises läbi viidud kohapealsest kontrollist ning talle on võimaldatud esitada ja lisada kontrollaruandele märkuseid (allkiri ei tähenda nõustumist kontrolli tulemustega). Kui kohapealses kontrollis on tuvastatud eiramisi või mõõdetud põldusid, saadetakse taotlejale kontrollaruande koopia. Kui taotlejal on pretensioone kohapealse kontrolli läbiviimise või kohapealse kontrolli tulemuste kohta, saab ta need esitada PRIAle või PTAle kirjalikult 15 kalendripäeva jooksul arvates kontrolli toimumisest ja/või kontrollaruande koopia kättesaamisest.

6. Toetuse vähendamine

Toetuse vähenduse arvestamine toimub vastavalt komisjoni delegeeritud määrusele (EL) nr 640/2014.

6.1. Toetuse vähendamine loomade erinevuse tõttu

Taotlusel esitatud ja kindlaksmääratud loomade erinevus	**Toetuse vähendamine**
Kindlaksmääratud loomade arv taotleja karjas on suurem, kui taotlusel esitatud loomade arv.	Toetus määratakse taotluses märgitud loomade arvu alusel.
Kindlaksmääramata loomade arv on kuni kolm looma.	Toetus määratakse kindlakmääratud loomade arvu alusel.
Kindlaksmääramata loomade arv on suurem kui kolm looma ja määratud protsent* ei ületa 20.	Toetust vähendatakse kindlaksmääratud loomade arvu järgi määratud protsendi* võrra.
Kindlaksmääramata loomade arv on suurem kui kolm looma ja määratud protsent* on suurem kui 20, kuid ei ületa 30.	Toetust vähendatakse kindlaksmääratud loomade arvu järgi kahekordse määratud protsendi* võrra.
Kindlaksmääramata loomade arv on suurem kui kolm looma ja määratud protsent* on suurem kui 30.	Taotlejale loomagrupi osas toetust ei määrata.
Kindlaksmääramata loomade arv on suurem kui kolm looma ja määratud protsent* on suurem kui 50.	Taotlejale loomagrupi osas toetust ei määrata. Lisaks kohaldatakse toetusesaaja suhtes lisakaristust, mis on võrdne summaga, mis vastab deklareeritud loomade arvu ja kindlaksmääratud loomade arvu erinevusele. See summa tasaarvestatakse mistahes toetuskavade alusel makstavate toetustega, millele taotlejal on õigus järgneva kolme kalendriaasta jooksul.

**määratud protsent - kindlaksmääramata loomade arv jagatakse kindlaksmääratud loomade arvuga ja korrutatakse sajaga*

Näide: Taotleja taotles LHT toetust 100 hobuse kohta, kuid kohapealses kontrollis selgus, et hobuseid on karjas alles 80. Määratud protsent leitakse järgmiselt: 20/80x100=25%.
Kuna taotlusel esitatud hobuste arv on kontrollimisel kindlaksmääratud hobuste arvust suurem kui 3 looma ja määratud protsent on suurem kui 20%, kuid ei ületa 30%, siis vähendatakse toetussummat kahekordse määratud protsendi* võrra ehk 50%.

6.2. Toetuse vähendamine nõuetele vastavuse süsteemi nõuete rikkumise tõttu

Nõuetele vastavuse süsteemi mistahes nõude rikkumise korral vähendatakse kõiki taotletud toetusi, millele nõuetele vastavuse süsteem kehtib. Nõuded kehtivad kalendriaasta järgi, st kui nõude rikkumine pandi toime ja tuvastatakse 2021. a, siis vähendatakse ka 2021. a taotletud pindala- ja/või loomatoetusi. Kui nõude rikkumine pandi toime 2020. aastal, aga rikkumine tuvastatakse 2021. a toimunud kontrollis, siis vähendus arvutatakse rikkumise toimepanemise ehk 2020. a taotletud toetuste summast, kuid vähendatakse 2021. a taotletud toetusi.

HPK nõuete ja kohustuslike majandamisnõuete puhul hinnatakse leitud rikkumiste korral, kas tegemist on hooletusest või tahtlikkusest tingitud rikkumisega, rikkumise tõsidust, püsivust ning ulatust ning kas on kergendavaid asjaolusid.

Hindamine toimub hindamismaatriksite alusel, mis avaldatakse PRIA kodulehel. Rikkumise tõsidust, ulatust ja püsivust hinnatakse kuni 4 punkti skaalal. Koondhinde saamiseks liidetakse punktid ja vastavalt punktisummale leitakse toetussumma vähendamise protsent.

Kui rikkumine tuleneb põllumajandustootja hooletusest, on üldreeglina vähendamise ulatuseks 3% toetussummast. PRIA võib pädeva kontrolliasutuse poolt kontrollaruandes esitatud hinnangu alusel siiski otsustada, kas seda protsenti vähendada 1%-ni või suurendada 5%-ni. Lõpliku vähendusprotsendi kujunemisel arvestatakse, kas rikkumised on tuvastatud samas või erinevates valdkondades. Juhul, kui rikkumised on tuvastatud samas valdkonnas (näiteks on tuvastatud erinevad nõude rikkumised HPK nõuete kontrollis), läheb arvesse suurim valdkonna rikkumine. Erinevate valdkondade nõuete rikkumised liidetakse, kuid maksimaalne vähendamine esimesel rikkumise aastal on siiski 5% toetussummast.

Kui nõuetele mittevastavus on olnud taotleja poolt tahtlik, on vähendamise ulatuseks üldreeglina 20%. PRIA võib pädeva kontrolliasutuse poolt kontrolliaruandes esitatud hinnangu alusel siiski otsustada vähendada seda protsenti, kuid mitte alla 15%, või vajaduse korral suurendada seda 100%-ni toetuse kogusummast.

Kui taotleja on kolme järjestikuse kalendriaasta jooksul vähemalt kahel kalendriaastal rikkunud sama nõuet või standardit, korrutatakse esimese korduvuse puhul kindlaksmääratud vähendusprotsent kolmega. Edasiste korduvate rikkumiste puhul korrutatakse eelmise korduva rikkumise vähendusprotsenti kolmega. Kui korduvuse arvutamisel on jõutud 15%-ni, teavitab PRIA taotlejat, et sama nõude rikkumise veelkordsel kindlakstegemisel käsitletakse seda tahtliku nõude rikkumisena ning toetust vähendatakse tahtliku rikkumise vähendamise määraga.

7. Toetuse määramine või taotluse rahuldamata jätmine

PRIA otsustab LHT ja OTL toetuse taotluste rahuldamise või rahuldamata jätmise hiljemalt 10. veebruariks 2022. a.

Määratud toetuse kohta leiate teabe vanast e-PRIAst. Otsusega saate tutvuda vanas e-PRIA portaalis valdkonna „*Dokumendid*“ all vahelehel „*Saabunud*“. Määratud toetussummad avalikustatakse ka PRIA kodulehe toetuste saajate lehel 10 tööpäeva jooksul alates otsuse kinnitamisest**.** Toetuse vähendamise või taotluse rahuldamata jätmise otsusest teavitab PRIA teid 10 tööpäeva jooksul pärast otsuse tegemist kas kirjalikult, saates teile tähitud postiga otsuse väljavõtte, või e-teavitusega, kui olete kliendi andmetes andnud nõusoleku suhelda PRIAga elektroonilisel teel. Elektroonilises teavituses suunatakse teid otsuseid vaatama e-PRIAsse. Väljavõtet või selle teavitust ei saadeta taotlejale, kelle toetust ei vähendata.

Taotlus jäetakse tervikuna rahuldamata järgmistel juhtudel:

- taotleja ei võimalda läbi viia kohapealset kontrolli;
- taotleja ei vasta kohustuseaastal konkreetse toetuse toetusõiguslikkuse nõuetele;
- taotleja on taotlusele märkinud tegelikust nõuetekohasest tuvastatud loomade arvust üle 20% suurema loomade arvu. Sel juhul jääb taotleja loomagrupi osas toetusest ilma. Kui erinevus on üle 50%, arvatakse taotleja lisaks veel üks kord järgneva kolme aasta jooksul toetusesaajate hulgast välja tuvastatud loomade arvu erinevusele vastava summa ulatuses;
- taotleja rikub toetuse baas- või toetatavaid nõudeid ulatuses, mis üksi või koosmõjus vähendavad toetuse summa nullini;
- tahtliku nõuetele vastavuse nõuete rikkumise puhul võidakse toetussummat vähendada kuni 100%;
- taotleja on tekitanud toetuse saamise tingimused kunstlikult.

8. Toetuse maksmine

LHT ja OTL toetused makstakse välja hiljemalt 30. juuniks 2022. a.

NB! Arveldusarve numbri või konto omaniku nime muutumisest palume kohe PRIAt teavitada. Toetuse taotleja peab olema ise konto omanik. Vastasel juhul ei ole võimalik toetussummat üle kanda. Andmeid on võimalik muuta e-PRIA teenuses „*Kliendi andmed*“, mille kaudu esitatud andmete muutmine toimub maksimaalselt ühe tööpäeva jooksul, kui ei ole vaja teha andmete lisakontrolle.

Vana e-PRIA teenustes „*Maksete nimekiri*“ ja „*Võlgnevuste nimekiri*“ on võimalik taotlejal tutvuda endaga seotud maksete ning võlgnevustega. Maksete nimekirjas on vaikimisi kuvatud taotleja maksed viimase aasta jooksul. Taotlejale on nähtavad ka maksed, mille kohta otsus on tehtud, kuid väljamakse on tulevikus (makse kuupäev tulevikus või tühi). Kui PRIA finantsosakond on makse kinnitanud, on taotlejale nähtav e-PRIAs makse kuupäev (tavapäraselt tehakse makse 2-7 päeva jooksul alates otsuse kinnitamisest).

Füüsilistele isikutele makstavatelt summadelt peetakse kinni üksikisiku tulumaks. Toetust saavatel eraisikutel on võimalus esitada PRIAle ühekordne avaldus selle kohta, et toetuselt tulumaksu kinnipidamisel arvestataks maksustatavalt summalt eelnevalt maha tulumaksuvaba määr. Info põllumajandustoetuste maksustamise kohta (sh avalduse vorm) on kättesaadav PRIA kodulehe toetuste maksustamise lehelt.

Tulude deklareerimisega seotud küsimustega palume pöörduda otse Maksu- ja Tolliameti poole infotelefonil 880 0811 või e-kirja teel aadressil eraklient@emta.ee. Lisainfot toetuste maksustamise kohta leiate Maksu- ja Tolliameti kodulehelt.

8.1. Ühikumäärad

8.1.1. OTL ühikumäärad

Toetuse ühikumäär eesti hobuse, tori hobuse universaalsuuna hobuste alampopulatsiooni ja tori hobuse vana-tori suuna hobuste alampopulatsiooni hobuse pidamise eest on 200 eurot aastas ja eesti raskeveohobuse pidamise eest 260 eurot aastas.

Toetuse ühikumäär eesti maatõugu veise pidamise eest on 315 eurot aastas.

Lisatoetuse ühikumäär maatõugu veise kohta on järgmine:

- tõuraamatusse kantud vähemalt ühe aasta vanuse eesti maatõugu pulli pidamise eest 100 eurot aastas;
- kohustuseaastal jõudluskontrollis osaleva eesti maatõugu lehma pidamise eest 100 eurot aastas;
- toetuse taotlemisele eelnenud aastal puhtatõulise järglase andnud eesti maatõugu lehma pidamise eest 100 eurot aastas.

Toetuse ühikumäär eesti vuti pidamise eest on 6 eurot aastas.

Toetuse ühikumäär kihnu maalamba pidamise eest on 30 eurot aastas.

Kui kõigi nõuetele vastavate taotluste rahastamiseks vajaminev summa ületab taotlemise aastaks määratud eelarvet, on PRIAl õigus määrusega sätestatud toetuse määrasid vähendada.

8.1.2. LHT ühikumäärad

Kui kõigi nõuetele vastavate taotluste rahastamise summa enne toetuse vähendamiste otsustamist ületab LHT toetuse eelarveaastaks määratud eelarve, rahuldab PRIA kõik taotlused kuni 100 loomühiku ulatuses iga taotlusel märgitud loomarühma kohta, vähendades seda ületava osa puhul põhitegevuse elluviimise eest toetuse ühikumäära ulatuses, mis on vajalik kõigi nõuetele vastavate taotluste rahuldamiseks maksimaalsel võimalikul määral.

Toetuse ühikumäär põhitegevuse nõuete täitmise eest vähemalt kuue kuu vanuse veise kohta on 44 eurot aastas ja alla kuue kuu vanuse veise (vasikas) kohta 17,10 eurot aastas.

Toetuse ühikumäär põhitegevuse nõuete täitmise eest vähemalt kuue kuu vanuse hobuse kohta on 40 eurot aastas.

Toetuse ühikumäär põhitegevuse nõuete täitmise eest on lamba ja kitse kohta 9 eurot aastas.

Toetuse ühikumäär allapanul peetavate sigade põhitegevuse nõuete täitmise eest on emise kohta 42 eurot aastas ja muu sea kohta 24 eurot aastas.

Toetuse ühikumäär suuremal pinnal peetavate sigade põhitegevuse nõuete täitmise eest on sea sh emise kohta 8,45 eurot aastas.

Toetuse ühikumäär põhitegevuse nõuete täitmise eest munakana kohta on 2,37 eurot aastas.

Toetuse ühikumäär koolituse lisategevuse nõude täitmise eest on 75 eurot taotleja kohta aastas. Koolitusel osalemise eest makstakse toetust taotleja kohta kuni kaks korda MAK programmperioodi jooksul. See tähendab vähemalt kahe koolituse läbimist. Arvesse lähevad loomade heaolu või loomade tervishoiu koolitused, mis on korraldatud MAK 2014-2020 meetme 1 „Teadmussiire ja teavitus“ või MAK 2007-2013 meetme „Koolitus- ja teavitustegevused“ raames. Võimalike koolituste kohta leiab infot aadressil www.pikk.ee. Pärast 15. juunit 2021. a toimunud koolitusel osalemise eest saab toetust taotleda 2022. aastal. Koolitusel osalemise eest saab toetust taotleda ainult siis, kui taotleja peab põllumajandusloomi ning taotleb LHT toetust ka põhitegevuse nõuete täitmise eest.

9. Otsuse vaidlustamine

Kui te ei ole PRIA otsusega nõus, on teil võimalus esitada haldusmenetluse seaduse nõuetele vastav vaie PRIA peadirektorile, põhjendades omapoolset seisukohta. Vaie tuleb edastada aadressil Tähe 4, Tartu 51010 või e-postiga pria@pria.ee 30 kalendripäeva jooksul pärast haldusakti kättesaamist või taotlejale elektroonilise otsuse edastamist. Vaide põhjal vaadatakse taotlus uuesti üle ja tehtud otsusest teavitatakse teid kirjalikult.

Tulenevalt haldusmenetluse seaduse § 76 lõikes 2 sätestatule märgitakse vaides:
1) haldusorgani nimetus, kellele vaie on esitatud;
2) vaide esitaja nimi või nimetus, postiaadress ja sidevahendite numbrid;
3) vaidlustatava haldusakti või toimingu sisu;
4) põhjused, miks vaide esitaja leiab, et haldusakt või toiming rikub tema õigusi;
5) vaide esitaja selgelt väljendatud nõue;
6) vaide esitaja kinnitus selle kohta, et vaieldavas asjas ei ole jõustunud kohtuotsust ega toimu kohtumenetlust;
7) vaidele lisatud dokumentide loetelu.

Vaidele kirjutab alla taotleja või tema esindaja. Vaide esitaja esindaja lisab vaidele volikirja või muu volitust tõendava dokumendi, kui seda ei ole varem esitatud.

10. Toetuse tagasinõudmine

Kui pärast toetuse väljamaksmist selgub, et taotleja on esitanud valeandmeid, eelmiste aastate toetus on välja makstud alusetult või kui taotleja loobub 5-aastasest OTL kohustusest enne kohustuseperioodi lõppu, peab ta saadud toetuse summa tagasi maksma. Kui toetuse saajalt nõutakse eelnevatel aastatel saadud toetus täielikult tagasi, siis võetud 5-aastane kohustus lõpeb.

ELÜPS § 111 lg 5 alusel jäetakse toetus taotlejalt tagasi nõudmata, kui tagasinõutav summa ei ületa 100 eurot.

Tulenevalt kehtivatest põllumassiivi identifitseerimissüsteemi ajakohastamise nõuetest (kord 2 aasta jooksul tehakse uued ortofotod) ja kohapealse kontrolli valimi suurusest (5% taotlejatest), on kehtestatud alusetult väljamakstud toetussummade tagasinõudmiseks kuni 10-aastane tähtaeg. Tagasimakse kohustust ei kohaldata, kui ajavahemik toetuse maksmise kuupäevast kuni kuupäevani, mil pädev asutus toetuse saajat esimest korda makse alusetusest teavitab, on pikem kui kümme aastat.

11. Toetuse saamisest ja kasutamisest teavitamine

Toetuse saaja on kohustatud teavitama avalikkust toetuse saamisest ja kasutamisest, muuhulgas sellest, et asjakohane toetatav objekt või tegevus on viidud ellu või viiakse ellu Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist saadud toetuse abil. Kui toetuse saajal on olemas toetatava objekti või tegevusega seotud veebileht, tuleb sellel avaldada MAK logo ja Euroopa Liidu embleem ning esitada objekti või tegevuse lühikirjeldus. Toetuse teavitamisega seonduv on reguleeritud maaeluministri 22.12.2015. a määrusega nr 26. Täiendav info on PRIA kodulehe MAK 2014-2020 objektide tähistamise lehel.

12. LHT ja OTL toetuse aluseks olevad õigusaktid

Kõigi õigusaktide puhul palume arvestada, et lisaks õigusakti nimetuses olevale esialgsele kuupäevale võib neis olla hilisemaid muudatusi. Õigusakte elektroonilisest Riigi Teatajast lugedes palume valida hetkel kehtiv versioon.

12.1. Eesti õigusaktid

- Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seadus
- Maaeluministri 19. jaanuari 2021. a määrus nr 7 „2021. aastal „Eesti maaelu arengukava 2014-2020“ alusel antavad Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika kohased maaelu arengu toetused“
- Maaeluministri 30. aprilli 2015. a määrus nr 56 „Loomade heaolu toetus“
- Maaeluministri 30. aprilli 2015. a määrus nr 55 „Ohustatud tõugu looma pidamise toetus“
- Põllumajandusministri 14. jaanuari 2015. a määrus nr 4 „Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded“
- Maaeluministri 22. detsembri 2015. a määrus nr 26 „Maaelu arengu toetuse andmisest ja kasutamisest teavitamise, toetatud objektide tähistamise ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) osalusele viitamise täpsem kord perioodil 2014–2020“
- Põllumajandusministri 21. detsembri 2009. a määrus nr 128 „Identifitseerimisele kuuluvate põllumajandusloomade liikide loetelu, põllumajandusloomade

identifitseerimise ning nende kohta andmete registreerimise viisid ja kord, registreerimistunnistuse väljastamise kord ja veisepassi vorm ning põllumajandusloomade arvestuse pidamise kord“

- Põllumajandusministri 19. juuni 2003. a määrus nr 59 „Nõuded kanade pidamisele ja selleks ettenähtud ruumile või ehitisele“
- Põllumajandusministri 23. oktoobri 2002. a määrus nr 78 „Nõuded vasikate pidamisele ja selleks ettenähtud ruumile või ehitisele“
- Põllumajandusministri 27. augusti 2009. a määrus nr 91 „Nõuded lamba ja kitse pidamise ja selleks ettenähtud ruumi või ehitise kohta“
- Põllumajandusministri 23. veebruari 2005. a määrus nr 21 „Ravimite ning ravimsöötade loomahaiguste ennetamiseks ja raviks kasutamise tingimused ja kord“
- Maaeluminstri 08. märtsi 2019. a määrus nr 28 „Põllumajandusloomade registri põhimäärus“
- Keskkonnaministri 08. oktoobri 2019. a määrus nr 52 „Põlluraamatusse kantavate andmete loetelu ja põlluraamatu pidamise kord“
- Veeseadus
- Haldusmenetluse seadus
- Loomakaitseseadus
- Loomatauditõrje seadus
- Põllumajandusloomade aretuse seadus

12.2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu ning Komisjoni määrused

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1305/2013, 17. detsember 2013, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005;
- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EL) nr 1306/2013, 17. detsembri 2013, ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008;
- Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 809/2014, 17. juuli 2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 rakenduseeskirjad seoses ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi, maaelu arengu meetmete ja nõuetele vastavusega;
- Komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 640/2014, 11. märts 2014 , millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi osas, otsetoetuste, maaelu arengu toetuse ja nõuetele vastavuse süsteemiga seoses kohaldatavatest maksetest keeldumise ja nende tühistamise tingimuste osas ning kõnealuste toetuste ja süsteemiga seotud halduskaristuste osas;
- Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 808/2014, 17. juuli 2014, milles sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 (Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) rakenduseeskirjad;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/2220, 23. detsember 2020, millega kehtestatakse teatavad üleminekusätted Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) ja Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) toetuse kohta 2021. ja 2022. aastal ning muudetakse määrusi (EL) nr 1305/2013, (EL) nr 1306/2013 ning (EL) nr 1307/2013 seoses 2021. ja 2022. aastal eraldatavate vahendite ja nende määruste kohaldamisega ning määrust (EL) nr 1308/2013 seoses 2021. ja 2022. aastal eraldatavate vahendite ja sellise toetuse jaotamisega.

12.3. Muud toetuse menetlemisel aluseks olevad dokumendid

- European Commission guidance document (DSCG-2014-32 FINAL Rev4) ON-THE-SPOT CHECKS ACCORDING TO ART. 24, 25, 26, 27, 30, 31, 33A, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41 OF REGULATION (EU) NO 809/2014 AS AMENDED BY REGULATION (EU) 2015/2333 AND REGULATION (EU) NO 2018/746 CLAIM YEAR 2018, GUIDANCE FOR ON-THE-SPOT CHECKS (OTSC) AND AREA MEASUREMENT1;
- European Commission guidance document (DSCG/2014/39-FINAL REV 3) ON AID APPLICATIONS AND PAYMENT CLAIMS REFERRED TO IN ART. 72 OF REGULATION (EU) 1306/2013.

Eesti õigusaktidega saab tutvuda Riigi Teataja kodulehel www.riigiteataja.ee, Euroopa Liidu õigusaktidega kodulehel http://eur-lex.europa.eu. Eesti maaelu arengukavaga 2014-2020 saab tutvuda Maaeluministeeriumi kodulehel www.agri.ee. Muude toetuse menetlemisel aluseks olevate dokumentidega PRIA kodulehel www.pria.ee.

Edukat taotlemist!